

Rudolf Tornérhjelm

Helsingborgs Konserthus fick en stor betydelse som Sveriges första funktionalistiska monumentalbyggnad. Det ritades av Sven Markelius och stod färdigt 1932. Planerna på ett konserthus formaliserades 1917 då AB Helsingborgs Konserthus bildades. Året efter inkom ett förslag från Sven Markelius, på hans eget initiativ (han hette då Sven Jonsson). Förslaget innehöll förutom konsertsal även hotell och hölls i en enkel nyklassicism, i stil med de byggnader som senare uppfördes i kvarteret Oskar II mot konserthustomten. 1925 utlystes en tävling med nya förutsättningar och i denna tävling deltog Markelius som inbjuden. Han kom på tredje plats efter Lars Israel Wahlman och Ragnar Östberg. Av ekonomiska skäl kunde inget av projektet realiseras och i stället omarbetades förslagen efter stramare ekonomiska ramar i en omtävling 1926. I denna omtävling fick Markelius första priset och därmed också det slutgiltiga uppdraget att leverera ritningarna till bygget.

Markelius första förslag från 1918 var en byggnad i nyklassicism, förslaget i 1925 års tävling var striktare och mer rationellt i planen, utformad i en strängare klassicism. I omarbetningen från 1926 som gav Markelius det slutgiltiga uppdraget hade såväl byggnadernas inre som yttre organisation ändrats väsentligt, till det yttre var dock formspråket fortfarande hållet i en stram, nyantik klassicism. Från 1926 omarbetades förslaget flera gånger fram till 1929 då den slutgiltiga dispositionen var klar, men fortfarande med ett entréparti med en klassisk tempelgavel med höga smäckra kolonner. 1929-30 fortsatte omarbetningarna i detaljerna med förenklingar. Byggnadens modernistiska drag blev tydligare och tydligare i takt med att de klassiserande detaljerna försvann. I och med konserthusbygget engagerades Markelius närmaste man på kontoret, Mogens Mogensen, som arkitektens representant i Helsingborg. Han kom sedan att stanna i staden med egen arkitektverksamhet.

Konserthuset stod färdigt 1932 med konsertsal och biograf i den stora delen och med entré och restaurang i den lägre delen. Redan från början var restaurangen olönsam, och den lades ned efter bara ett år. Året därefter flyttade stadsbiblioteket in på bottenvåningen. Verksamheten var kvar där till 1965.

Byggnadsminne:

Rudolf Tornérhjelm 1, Drottninggatan 19, Roskildegatan 1, Kungsgatan

Byggnadsår: 1931

Arkitekt: Sven Markelius, Stockholm

Byggmästare: AB Skånska Cementgjuteriet, Malmö

Byggherre: AB Helsingborgs Konserthus

Rudolf Tornérhjelm 1, Drottninggatan 19,
Roskildegatan 1, Kungsgatan

Konserthusbygget föregicks av en lång projekteringsprocess och flera delar ändrades även under byggets gång. Byggnadens olika delar är organiserade efter deras funktion; entrédelen utmed Drottninggatan är försedd med ett högt fönster som släpper in ljus i entréhallen, bottenvåningen i rotundan inreddes till restaurang (numera utställningshall), och på andra våningen inreddes garderober och toaletter. I den stora byggnadskroppen inryms konsertsal och biograf, den senare med separat ingång från Roskildegatan. Konserthuset är i stort sett oförändrat sedan det byggdes. Några förändringar har gjorts, t ex dörr- och fönsterbyten, och som i fallet med många funktionalistiska byggnader är detaljerna av

stor betydelse för helhetsintrycket. De nuvarande grovspröjsade alu-miniurnfönstren och aluminiumdörrarna tillkom vid en renovering 1983 då fasaderna samtidigt putsades om.

De vertikala stödfacken på ytterväggarna till konserthusdelen var ursprungligen tänkta att vara bärunderlag till en spalje för klätterväxter, Markelius hade gjort upp en planteringsritning med växtförteckning till färdigställandet men denna kom endast delvis till utförande.

Konserthuset blev byggnadsminne 1997.

Ruuth

Kvarteret Ruuths bebyggelsehistoria är tätt förknippad med det västra grannkvarteret John Ericsson. 1797-99 grundade greve Erik Ruuth här Helsingborgs första riktiga industri. Verksamheten var uppdelat i två delar; en lerkärlsfabrik i östra delen mot Storgatan och ett gjuteri nere mot stranden, som tillsammans gick under namnet Ruuthska Bruket. Erik Ruuth drev verksamheten fram till 1816 då svärsönerna tog över. Efter ett uppsving under 1850-talet då Johan August Dreilick stod som ägare till de båda fabrikerna drabbades verksamheten av ekonomiska problem. 1869 såldes den stora tomten (Helsingborgs dåvarande största tomt i privat ägo) och fabrikerna till handlande Petter Olsson (senare konsul Olsson). Han rustade upp rörelsen och delade upp verksamheten i Helsingborgs gamla stenkärlsfabrik respektive gjuteriet som senare gick under namnet Helsingborgs Mekaniska Verkstad. Samtidigt började han stycka och bitvis sälja av ägorna och delade upp den stora tomten i två kvarter; kvarteren Ruuth och John Ericsson genom att förlänga Bruksgatan och dra den genom tomten. Konsul Olsson var själv den första som bebyggde en tomt i det nya kvarteret; genom Helsingborgs Traktatsällskap, som han privat var engagerad i, lät han 1876 uppföra missionshuset på Bruksgatan.

Kvarteret fick en tydlig högborgerlig framsida mot Trädgårdsgatan och en baksida med trångboddad låginkomsttagare mot Prästgatan. Framsidan och bebyggelsen mot Bruksgatan är idag i de flesta fall välhållen med en miljö från tiden kring slutet av 1800-talet. Miljön mot Prästgatan har däremot förändrats hårdare, de sista resterna av verksamheten från Ruuthska bruket försvann i och med bebyggandet av hörntomten Prästgatan -- Södra Storgatan i slutet av 1980-talet. Bland de äldsta spåren i kvarteren finns däremot ännu idag kvar en del av försvarsverket runt Helsingborg på 1600-talet. Denna kan ses på gården till Ruuth 18.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:125:

Ruuth 13, Bruksgatan 31, Trädgårdsgatan 7

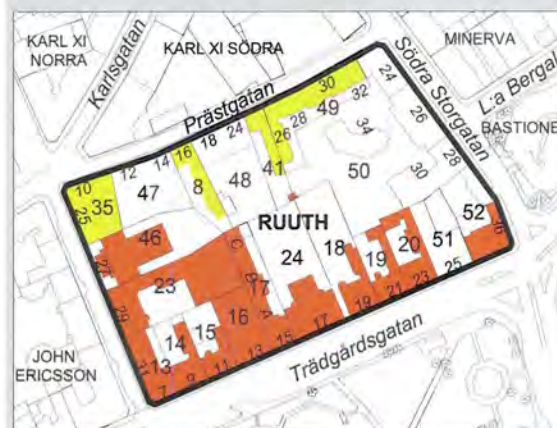
Byggnadsår: 1886

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: P R Andersson

Hörnhus i fyra våningar, putsat i klassiserande stil. Putsen är vit och fasaden har en rik ornamentik med listverk, omfattningar, kornischer, pilastrar mm. Byggnaden uppfördes i tre våningar. 1928 gjordes en påbyggnad som överrensstämmer med de nedre våningarna. Baksidan är oputsad, i gulbrunt tegel. Ovanför entrén mot Trädgårdsgatan finns två gjutjärnsbalkonger. Mycket av husets ursprungliga karaktär är välbevarad.

Ruuth 13, Bruksgatan 31, Trädgårdsgatan 7

Ruuth 14, Trädgårdsgatan 9

Ruuth 14, Trädgårdsgatan 9

Byggnadsår: 1883

Arkitekt och byggmästare: okända

Byggherre: hamningenjör Johan Dunker

Putsat och klassiserande bostadshus i tre våningar samt tak- och sockelvåning. Mittpartiet är indraget. Sidopartierna som är olika breda sammanbinds av gjutjärnsbalkonger. Takvåningen är inredd som individuellt utformade takkupor med putsade prydnadsgavlar. Fönsteromfattningar och dekorelement är olika för varje våning. Exteriört är byggnaden mycket väl bevarad, invändigt har endast mindre förändringar gjorts.

Ruuth 15, Trädgårdsgatan 11

Ruuth 15, Trädgårdsgatan 11

Byggnadsår: 1876-77

Arkitekt och byggmästare: okända

Byggherre: överlärare Jöns Ljungh

Trevåningshus med inredd vind, huvudsakligen fortfarande i ursprungligt skick. Byggherren uppförde översta våningen till sig och andra våningen till sin hustru. Fasaderna är murade med rött tegel utom bottenvåningen som är putsad i grått. Artikulering i form av pilastrar, omfattningar, listverk mm är putsade i vitt. Mellan pilastrarna som sträcker sig över båda våningarna finns två gjutjärnsbalkonger. Takvåningen inreddes 1975. Detta och en trapphustillbyggnad 1889 på gårdssidan är de enda förändringar som gjorts exteriört.

Ruuth 16, Trädgårdsgatan 13

Ruuth 16, Trädgårdsgatan 13

Byggnadsår: 1885-86

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: ryttmästare Anders Petter Ståhle

Bostads- och kontorshus i tre våningar med påbyggd mansardvåning. Fasaderna är huvudsakligen i ljus puts men i tredje våningen är det brunröda teglet synligt mellan fönster och pilastrar. Bottenvåningens puts är rusticerad och andra våningens ristad med imiterande kalkstensfogar. Fönstren är grönmålade av korspostmodell. En dörröppning har tagits upp i en av fönsteröppningarna på bottenvåningen. En mansardvåning byggdes på 1967, i övrigt är exteriören väl bevarad, likaså den kringbyggda gården.

Ruuth 17, Trädgårdsgatan 15

Ruuth 17, Trädgårdsgatan 15

Byggnadsår: 1886-87

Arkitekt, byggmästare och byggherre: byggmästare Frans A Lundgren

Byggnaden uppfördes som en första etapp av en större byggnad, tänkt att även omfatta de två tomterna i norr. Byggnaden är högre än de omgivande med sina fyra våningar och mansardvåning. Fasaderna är i rött förbländertegel med inslag av ljusgrå puts. Bottenvåningen är rusticerad och en port till gården finns i den norra delen. Förutom de tydliga putsbanden i fasaden är det främsta karaktärsdraget det putsade burspråket som kröns av en balkong. Ovanför taklisten finns en frontespis. Mansardvåningen som ursprungligen var klädd med zinkplåt är nu klädd med svart falsad bandplåt, annars har inga förändringar gjorts.

Ruuth 18, Trädgårdsgatan 19

Byggnadsår: 1883
Arkitekt: Mauritz Frohm
Byggmästare: okänd
Byggherre: Louis Goetze

Trevåningsbyggnad i kvadermarkerad ljus puts och ett tydligt indraget mittparti, försett med balkonger. Tredje våningen med mezzaninvåning tillkom 1893. Sedan dess är byggnaden oförändrad. Fönstren av korspostmodell är brunmålade och försedda med olika kornischer och andra klassiserande detaljer. Sockeln är mörk och rusticerad.

Byggherren ägde hotel Mollberg. Interiörerna är mycket påkostade, med marmortrappa, dekorationsmålningar etc. Huset byggdes om i slutet av 1990-talet.

Ruuth 18, Trädgårdsgatan 19

Ruuth 19, Trädgårdsgatan 21

Byggnadsår: 1876-77
Arkitekt: ritläraren Sven Andersson
Byggmästare: okänd
Byggherre: O Nilsson

Klassiserande byggnad med enkel artikulering, uppfört med ett svagt indraget mittparti försett med gjutjärnsbalkonger. Bottenvåningen är putsad i rusticerande mönster medan ovanvåningarna endast lätt slammade. Takvåningen inreddes 1989 då byggnaden renoverades.

Ruuth 19, Trädgårdsgatan 21

Ruuth 20, Trädgårdsgatan 23

Byggnadsår: 1882-83
Arkitekt: Mauritz Frohm
Byggmästare: okänd
Byggherre: lasarettsläkare Gustaf Naumann

Byggnaden uppfördes i två våningar som bostad och mottagning för doktor Naumann. 1922 påbyggdes den tredje våningen som väl överensstämmer med ursprungsbyggnaden. Bottenvåningen förändrades i samband med att skyltfönster gjordes under 1930-talet. I övrigt är fasaderna putsade. Fasadornamentiken består av bandrusticering, listverk och balusterdockor i det mittplacerade burspråket.

Ruuth 20, Trädgårdsgatan 23

Ruuth 23, Bruksgatan 29

Byggnadsår: 1905-06
Arkitekt: Harald Berglin
Byggmästare: Jöns Petter Johansson
Byggherre: handlande John Jakobsson

Femvånings affärs- och bostadshus i jugendstil med ljusbeige förbländertegel som fasadmateriäl. Byggnaden är mycket välbevarad och präglas av två stora och mjukt svängda burspråk, krönte av upphöjda fasadpartier. Mansardvåningen inramas av en böljande list av profilerat tegel. Fasaden är tydligt jugendornamenterad genom mönstermurningar, slingrande överstycken och mossgröna blinderingar. En glasad aluminiumport har ersatt den ursprungliga träporten med utskurna spröjs, detta liksom fönsterbyten är det enda som förändrats exteriört. I en indragen butiksentré finns inåtbuktande dörrar.

Ruuth 23, Bruksgatan 29

Ruuth 24, Trädgårdsgatan 17

Ruuth 46, Bruksgatan 27

Ruuth 52, Södra Storgatan 36, Trädgårdsgatan 27

Ruuth 8, Prästgatan 16

Ruuth 24, Trädgårdsgatan 17

Byggnadsår: 1927-29

Arkitekt: Alfred Arvidson

Byggmästare och byggherre: byggmästare Ture G Karlsson

Under 1880-talet planerades ett storbygge vars första etapp, Ruuth 17, också blev den enda uppförda. Istället stod tomten länge obebyggd och först 1927 uppfördes den nuvarande byggnaden. Öresundsposten, under det senare namnet Nordvästra Skånes Tidningar, flyttade in sin redaktion på 1940-talet och uppförde senare ett tryckeri mot Prästgatan, i Ruuth 48. Byggnaden i fem våningar är putsad i ljus beige i 20-tals klassicism med enkla fasaddekorationer. Fönstren är högsmla och ursprungligen med spröjs och mittpost, varav några har bytts ut. Översta våningen med lägre fönster skiljs från de nedre våningar av ett framspringande brett putsband. Vartannat fönster är försett med franska balkonger. Gårdsfasaden är slammad och försedd med tidstypiska avrundade fönsterpartier vid hörnen.

Ruuth 46, Bruksgatan 27

Byggnadsår: 1876-77

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: Missionshusaktiebolaget

Konsul Olsson var aktiv i det frikyrkliga Helsingborgs Traktatsällskap, som bildats 1856. Till en början höll man sina sammankomster i Olssons stora magasin på Kullagatan. Mycket genom hans försorg och drivkraft bildades 1875 ett Missionshusaktiebolag, som lät uppföra ett eget missionshus. Missionshuset var det första huset som byggdes på den nyss framdragna Bruksgatan. Byggnaden är idag indragen från gatan med en kontors- och bostadsdel mot gatan och själva kyrkosalen i en gårdsflygel. Fasadmaterialet är gulflammit tegel från Olssons eget bruk i Rögle. Fönstren är bruna av T-postmodell och fasadornamenteringen är enkel och återhållsam. Trappavsatzen uppfördes 1898.

Ruuth 52, Södra Storgatan 36, Trädgårdsgatan 27

Byggnadsår: 1879-80

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: Frans A Lundgren

Byggherre: regementsläkaren Lars Thyseus

Hörnbyggnad i två våningar, putsade och gult färgade fasader. Byggnaden kallas allmänt för Banckska villan efter skeppsredare Carl August Banck som 1897 köpte den. Samma år byggdes balkongen på andra våningen in. Sedan dess har endast fasadfärgen ändrats under åren. Korspostfönstren är brunmålade och omfattningar och andra fasaddetaljer är ljus mattgröna. Interiören är välbevarad med marmoreringar, gyllenläderstapeter, takmålningar och stuckatur. Idag används huset som föreningslokal.

Byggnader av kompletterande värde:

Ruuth 8, Prästgatan 16

Byggnadsår: 1918

Arkitekt: Ola Anderson

Byggmästare: byggmästare Nils B Bentz

Byggherre: byggmästare Nils B Bentz

Bostads- och kontorsbyggnad i tre våningar och mansardvåning, uppförd med ljusgrått förbländertegel och puts. Bottenvåningen är putsad liksom fönsterbröstningar i form av putsspeglar och balusterdockor. Mansardtaket är täckt med rödbrun falsad plåt, därunder en profilerad takfotsgesims. Byggnaden är välbevarad och mot gatan har få förändringar skett, 1988 genomfördes en betydande renovering.

Ruuth 35, Bruksgatan 25, Prästgatan 10

Byggnadsår: 1931-32

Arkitekt: Ture Ryberg, Stockholm

Byggmästare och byggherre: byggmästare Anders J Ahlström

Hörnhus i tidstypiskt funktionalistisk stil, ljusgrå slät puts med fönsterband av vita mittpostfönster, som ursprungligen var gröna. Byggnaden uppfördes som hotell Savoy. 1989 upphörde hotellverksamheten och istället inreddes kontor. Samtidigt byttes bl a fönstren. Huvudentré på hörnar under ett plåtklätt takutsprång som löper längs hela fasaden.

Ruuth 41, Prästgatan 24

Byggnadsår: 1883-84

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: Carl Lindqvist

Klassiserande bostads- och kontorshus i tre våningar, putsat i rött med listverk och omfattningar runt fönster i kontrasterande vit puts. 1926 togs stora fönster upp i bottenvåningen men dessa förminskades till ursprunglig storlek igen 1988. Gårdsfasaden är vitputsad. Gårdshuset är klassificerat enligt PBL 3:12§.

Ruuth 49 (den östra delen), Prästgatan 32

Byggnadsår: 1928

Arkitekt: Reinhold Müller, Nils J Lundgren

Byggmästare: Reinhold Müller

Byggherre: änkefru Beatha Fribergs arvingar

Fyra våningar, bottenvåningen är putsad. Ovanvåningarna är i rött tegel i munkförband med springande kopp. Byggnaden är tidstypiskt enkel i sin utformning. Omsorg är lagt på material, t ex finns de ursprungliga spröjsade mittpostfönstren fortfarande kvar. Inga förändringar har skett på byggnaden, förutom aluminiumporten och baksidans balkonger som avviker från ursprunget.

Ruuth 49 (den mittersta delen), Prästgatan 30

Byggnadsår: 1886

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: garvare Anders P Friberg

Trevånings klassiserande bostadshus. Fasaderna är putsade med beige-grå konstputs och ljusgul rusticerad puts på bottenvåningen. Fönstren är vita av korspostmodell med profilerade omfattningar med kornischer och putsspeglar på andra våningen. Mittpartiet är markerat med gjutjärnsbalkonger och en liten takkupa ovanför taklisten. Byggnaden uppfördes som garveri men sedan garvaren flyttat sin verksamhet till Söder, byggdes det 1891 om till bostadshus efter Ola Andersons ritningar. Exteriör är byggnaden oförändrad. Gårdsbebyggelsen i korsvirke har rivits.

Ruuth 35, Bruksgatan 25, Prästgatan 10

Ruuth 41, Prästgatan 24

Ruuth 49 (den östra delen), Prästgatan 32

Ruuth 49 (den mittersta delen), Prästgatan 30

Ruuth 49 (den västra delen), Prästgatan 26-28

Ruuth 49 (den västra delen), Prästgatan 26-28

Byggnadsår: 1873-74

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: stadskommunminister Gustaf Wilhelm Sjöberg

Bostadshus från 1873 som 1889 inreddes för Nya Elementarskolan för flickor, en verksamhet som senare flyttade till Trädgårdsgatan. Byggnaden är i två våningar, fasaden är putsad i gult och sparsamt ornamenterad, huvudsakligen i form av omfattningar runt fönstren. Gårdsfasaderna är slammade. Flygeln från 1904 är försedd med modern loftgång.

Övrig bebyggelse:

Ruuth 47, Prästgatan 12-14

Ruuth 47, Prästgatan 12-14

Byggnadsår: 1949

Arkitekt: Mogens Mogensen

Byggmästare: Anton Svensson

Byggherre: direktör Gösta Sandberg

Ljusbult putsad byggnad i fyra våningar och en takvåning, ursprungligen uppförd som industrilokal i gult flammtegel i två våningar och indragen takvåning. Nuvarande på- och ombyggnad tillkom 1989-90.

Ruuth 48, Prästgatan 18

Byggnadsår: 1988

Arkitekt: Skanska Arkitekter, Malmö genom Finn Mortensen

Byggmästare: Skanska AB

Byggherre: Byggnads AB Stig Nilsson

Ruuth 48, Prästgatan 18

På platsen för Nordvästra Skånes Tidningars tryckerilokal uppfördes 1988 ett bostadshus som i postmodernistisk utformning uppfördes i två olika delar. Den södra delen uppfördes i fyra våningar och mansardvåning. Putsen är ljus sandfärgad och slät, bottenvåningen består av färgade betongblock. På fasaden sitter två burspråk. Den norra delen är en våning lägre och fasaderna är murade med gult tegel. Entrépartiet är gemensamt för de båda delarna.

Ruuth 50, Södra Storgatan 24-34, Prästgatan

Byggnadsår: 1986-87

Arkitekt: Riksbyggen Konsult, Malmö genom Kurt Svensson

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: Riksbyggen

Ruuth 50, Södra Storgatan 24-34, Prästgatan

I samband med bygget av fastigheten Ruuth 51 vid Trädgårdsgatan uppförde Riksbyggen affärs- och bostadsbebyggelse längs Södra Storgatan. Samtidigt rustades de äldre husen längs Prästgatan upp. Inne på gården uppfördes även ett daghem. Ruuth 50 omfattar bebyggelsen utmed Södra Storgatan. Den har fasader dels i tegel och dels i puts. Bebyggelsen består av fyra olika byggnader i olika utförande och höjd, som hålls samman av färgskala, fasadmateriell och gemensam våningshöjd. Gårdsfasaderna präglas av stora halvt indragna balkonger. Till fastigheten hör också barnstugan inne på gården som är uppförd med grön stående panel som fasadmateriell och vita snickerier.

Ruuth 51, Trädgårdsgatan 25

Byggnadsår: 1984-85

Arkitekt: Riksbyggen Projekteringskontoret, Malmö genom Kurt Svensson

Byggmästare: Byggnads AB Valvator

Byggherre: Riksbyggen

Trevåningsbyggnad med putsade fasader och bottenvåning klädd med naturstensplattor. Ett plåtklätt burspråk markerar även läget för huvudingången. Sadeltaket är täckt med svart falsad plåt och vinden är inredd. En äldre byggnad från 1885 stod på platsen fram till 1973 då den revs efter sättningskador och en längre tids förfall. Byggnaden stod på den plats där en del av den gamla befästningsvallen gick och som det fortfarande finns en liten rest kvar av, synlig på gården till Ruuth 18.

Ruuth 51, Trädgårdsgatan 25

Ryssland norra

Kvarteret bestod fram till mitten av 1970-talet av en- och tvåvåningsbyggnader mot Hantverkargatan och Nytorgsgatan, huvudsakligen uppförda under 1880-talets första år. Bebyggelsen var varierad med verkstäder och butiker blandade med bostadshus. Kooperationen hade ett bageri i kvarteret – Bageriföreningen Trean – som revs samtidigt som bostadshusen i mitten av 1970-talet. Idag är kvarteret bebyggt med bostäder, förutom i den västra delen av kvarteret där det finns ett parkeringshus.

Övrig bebyggelse:

Ryssland norra 27, Gustav Adolfs gata 24-26, Södra Tvärgatan

Byggnadsår: 1958-59

Arkitekt: Arne Axelsson

Byggmästare och byggherre: byggmästare Nils Axelsson

Hörnhus i fyra våningar i gult tegel. Fasadens enda artikulering är det indragna trapphuspartiet och omfattningen runt entrén, murad med stavtegel. Material och utformning är intakt och välbevarat.

Ryssland norra 27, Gustav Adolfs gata 24-26, Södra Tvärgatan

Ryssland norra 30, Hantverkargatan, Södra Tvärgatan, Nedre Nytorgsgatan

Byggnadsår: 1987, påbyggt 1991

Arkitekt: Skanska Arkitekter, Malmö genom Sven Holmbeck, Tangram (1991)

Byggmästare: Skanska AB

Byggherre: Helsingborgs kommuns parkerings AB

Parkeringshus i två plan, uppfört med brunrött tegel med mönstermurade vertikala fält. Sadeltak täckt med korrugerade fibercementskivor, därunder ett långsgående parti med öppna spjälor. 1991 lades sadeltaket och samtidigt tillkom en del av fasaddekoren, ritad av Tangram.

Ryssland norra 30, Hantverkargatan, Södra Tvärgatan, Nedre Nytorgsgatan

Ryssland norra 31, Södra Tvärgatan 1-7,

Ryssland norra 31, Södra Tvärgatan 1-7,

Nedre Nytorpgatan 19-27

Byggnadsår: 1981-83

Arkitekt: Sten Samuelsons Arkitektkontor

Byggmästare: SIAB

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Fastigheten består av två bostadshus som med den äldre Ryssland norra 27 sluter kvarteret mot tre väderstreck. Byggnaderna är på mellan fyra och sex våningar, fasadmateriäl är rött tegel men stora ytor är upptagna av indragna balkonger med vita plåttfronter. I samma utförande uppfördes i grannkvarteret fastigheten Ryssland västra 15 av samma byggherre och arkitekt.

Ryssland västra

Kvarteret är bebyggt med bostadsbebyggelse från 1930-talet efter G W Widmarks ritningar. I det sydvästra hörnet ligger ett bostadshus som uppfördes 1981 i samband med de nya husen i grannkvarteret Ryssland norra. Även hörnhuset vid Hantverkaregatan och Södra Tvärgatan representerar goda arkitektoniska kvaliteter.

Byggnader av kompletterande värde:

Ryssland västra 14 (del av), Södra Tvärgatan 2, 4, Hantverkaregatan 29

Byggnadsår: 1931, 1933

Arkitekt: Mauritz S:son Claes

Byggmästare: Eriksson & Co

Byggherre: byggmästare Jöns Lindgren (1931), Carl E Eriksson (1933)

Hörnhus i helsingborgstegel, uppförd i två etapper med hörnan först. Portalerna är valvslagna och ljust putsade/murade. Fönstren är vita med mittpost.

Ryssland västra 14 (del av), Södra Tvärgatan 6-8, Församlingsgatan 2-4

Byggnadsår: 1932-34

Arkitekt: Gustaf W Widmark

Byggmästare: byggmästare Bror E Jacobsson

Byggherre: byggmästare Bror E Jacobsson

Hörnhus, slätputsat i ljust grönt respektive rosa och gult. Fastigheten som förr var uppdelad i flera är mått- och stilöverensstämmande med andra i kvarteret. Trapphus, hörn och takfot markeras av en vitmålad kant. Fönstren är vita, av mittpost- eller perspektivmodell och även de med en vitmålad omfattning. Sockeln ligger i murlivet och är gråmålad.

Ryssland västra 14 (del av), Södra Tvärgatan 2, 4,
Hantverkaregatan 29

Ryssland västra 14 (del av), Södra Tvärgatan 6-8,
Församlingsgatan 2-4

Ryssland västra 17, Furutorpsgatan 43-45, Församlingsgatan

Byggnadsår: 1934-35

Arkitekt: Gustaf W Widmark

Byggmästare: byggmästare Bror E Jacobsson

Byggherre: byggmästare Bror E Jacobsson

Hörnhus med ljus, rosabrun puts, mått- och stilöverensstämmande med övriga fastigheter längs Församlingsgatan och Södra Tvärgatan. Trapphusets vertikala och smäckra fönsterband med glaslufter från entrédörr till taklist har i senare tid delats upp med panelbröstning på varje våning. Den västra delen i grå puts saknar trapphusfönster men överensstämmer annars med övriga byggnader.

Övrig bebyggelse:

Ryssland västra 15, Hantverkaregatan 31-37, Furutorpsgatan

Byggnadsår: 1981

Arkitekt: Sten Samuelsons arkitektkontor

Byggmästare: SIAB

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Byggnaden uppfördes i samband med sanering och nybyggnation i grannkvarteret Ryssland norra och överensstämmer i material- och formspråk med varandra. Rött tegel till fasaderna och vitmålad betong på balkongsidor. Inredd takvåning med svarta plåtklädda takkupor.

Ryssland östra

Kvarteret har bara en fastighet, Gustav Adolfs församlingsgård. Denna uppfördes i början på 1940-talet efter ritningar av Helsingborgs stadsarkitekt Arvid Fuhre och utgör ett mycket fint exempel på en jordnära funktionalism. Som stadsarkitekt fick Fuhre enbart rita kommunala byggnader i Helsingborg.

Olympiaskolan och ombyggnaden av Husensjö skola har också Fuhre som upphovsman. Församlingshemmet har en keramikrelief på huvudfasaden mot Furutorpsgatan utförd av Robert Nilsson, som föreställer Jesus som den gode herden.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Ryssland östra 1, Furutorpsgatan 47, Gustav Adolfs gata 98, Församlingsgatan, Södra Tvärgatan

Byggnadsår: 1940-42

Arkitekt: Arvid Fuhre

Byggmästare: Åke Nilsson

Byggherre: Gustav Adolfs församling

Byggnaden är församlingslokal åt Gustav Adolfs församling. Huset har en oregelbunden form med huvudfasad och -entré mot Furutorpsgatan. Gult krattat tegel i munkförband. Huvudfasadens bottenvåning domineras av höga steninfattade fönster i våningens fulla höjd, där ovan ett fönsterband med mittpostfönster. Ytterst litet har förändrats på byggnaden. Tidstypiska kvaliteter som den smalkorrugerade balkongen ovan huvudentrén, de rödbetsade fönsterbågarna, keramikrelieferna av Robert Nilsson, rullskifts-

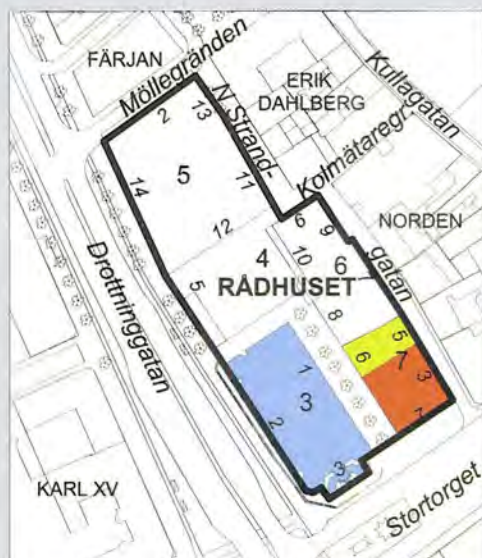
Ryssland västra 17, Furutorpsgatan 43-45, Församlingsgatan

Ryssland västra 15, Hantverkaregatan 31-37, Furutorpsgatan

Ryssland östra 1, Furutorpsgatan 47, Gustav Adolfs gata 98, Församlingsgatan, Södra Tvärgatan

omfattningarna runt fönstren m.m. finns kvar i ursprungligt skick. En tillbyggnad som inte omfattas av klassificeringen gjordes 1967 på baksidan. Både genom material- och formspråk samverkar den med den övriga byggnaden. Tillbyggnaden ritades av Filip Lundgren.

Rådhuset

Rådhuset byggdes efter en arkitekttävling 1889. Tävligen vanns överraskande av Alfred Hellerström, som nyss utexaminerats från konstakademien i Stockholm. Tävligen rönt stort intresse i hela landet och lockade många att delta, bl.a. Gustaf Wickman, Aron Johansson och Folke Zetterwall. 1892 startade bygget och det nya rådhuset kunde invigas i januari 1897. Därefter revs det gamla rådhuset som fortfarande stod kvar bredvid, ungefär där statyn av Magnus Stenbock står idag. Hellerström flyttade till Helsingborg i samband med rådhusbygget, och blev senare stadsarkitekt.

Kvarteret Rådhuset omfattar idag även tre äldre kvarter som förut benämndes Husaren, Monitor och Öresund. Bebyggelsen i kvarteret Husaren revs i början av 1960-talet och motsvaras idag av Rådhusorget. Här stod förut en brandstation. 1970 revs bebyggelsen i kvarteret Monitor och istället för en varierad 1800-tals bebyggelse planerade Scandiakoncernen ett kontors- och affärshus med NK som dominerande hyresgäst på tre våningsplan. När huset stod färdigt 1976 drog sig NK ur och istället inreddes ett affärshus med flera olika butiker och kontor. Öster om Rådhuset ligger det som var kvarteret Öresund. Detta kvarter sanerades omkring 1975. De enda äldre byggnaderna idag är Handelsbankens hus mot Stortorget, och ett gatuhus mot Norra Strandgatan. Handelsbankens hus uppfördes som bankkontor till det nybildade Bankaktiebolaget Södra Sverige, fasadmaterialet är röd Övedssandsten och stilen är romerskt nyrenässans. I början på 1990-talet uppfördes en tillbyggnad bakom bankhuset som i postmodern tappning väl ansluter till den äldre byggnaden.

Byggnadsminne:

Rådhuset 3, Rådhusorget 2, Drottninggatan 2, Stortorget

Byggnadsår: 1892-97

Arkitekt: Alfred Hellerström

Byggmästare: Frans A Lundgren

Byggherre: Helsingborgs stad

Rådhuset 3, Rådhusorget 2, Drottninggatan 2, Stortorget

Grundläggningsarbetena började 1892, och 1897 invigdes det nya rådhuset. Det är uppfört i en nygotisk blandstil där inslag från såväl italiensk, nederländsk och tysk gotik kan spåras. Det röda fasadteglet i två nyanser, murade med en randig verkan, är från ett tegelbruk i Oeynhausens i norra Tyskland, sockel och andra detaljer är huggna i granit och kalksten. Tornet mäter 65 meter från marken. Det branta taket är klätt med skiffer och tornhuvorna med koppar. Bottenvåningen var ursprungligen avsedd för brand- och poliskåren som ryckte ut genom de stora valvöppningarna mot Drottninggatan. I anslutning till poliskårens lokaler fanns även häktesceller med rastgård på andra våningens takterrass. De invändiga målerierna är utförda av målarmästare Axel Holm, glasmålningarna i andra våningens sessions-salar utförda efter Gustaf Cederströms målade kartonger och fasadskulpturerna av Albert von Stockenström.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Rådhuset 7, Stortorget 7, Rådhuset 4, Norra Strandgatan 3

Byggnadsår: 1902-04

Arkitekt: Alfred Hellerström

Byggmästare: Anders P Retzner

Byggherre: Bankaktiebolaget Södra Sverige

Bankbyggnaden, ursprungligen med butiker i bottenplanet och banklokalen på andra våningen, har en renässansfasad i tung och solid romersk tappning. Fasadmaterialiet är röd Övedssandsten som husets arkitekt Alfred Hellerström även använde i andra byggnader, t ex elverket vid Sundstorget. Uptill avslutas fasaden av en kopparklädd balustrad. Tredje våningen inrymde bankdirektörens bostad, och markeras på sidorisaliterna av konsolburna balkonger med kopparklätt värn. I samband med en större ombyggnad av kvarteret på 1920-talet flyttade banklokalen ner till bottenvåningen.

Byggnader av kompletterande värde:

Rådhuset 7, Rådhuset 6, Norra Strandgatan 5

Byggnadsår: 1993-94

Arkitekt: Dahlgren & Rentner Arkitektkontor AB genom Lars Rentner

Byggmästare: NCC AB

Byggherre: Svenska Handelsbanken AB

Tillbyggnad till Handelsbanken, med fasad i röd sandsten, liknande den från Öved som finns på den äldre bankbyggnaden mot Stortorget. Fasadbehandlingen är enkel och modern, fönstren är diskret infällda med mörka aluminiumbågar och skulpterade festonger. Porten med en rostfri portdelare är inramad av polerad röd granit i block.

Baksidan mot Norra Strandgatan 5 är betydligt enklare och äldre – uppfört omkring 1770. 1805 murades gatufasaden i tegel. Den är i stort oförändrad sedan dess. Huset är i två våningar, putsade röda fasader med vit, profilerad våningsgesims och vita mittpostfönster. Sadeltaget är täckt med röda tegelpannor, i senare tid försett med takfönster.

Övrig bebyggelse:

Rådhuset 4, Drottninggatan 4

Byggnadsår: 1976

Arkitekt: Arne Ljung

Byggmästare: BPA Byggproduktion AB

Byggherre: Helsingborgs stad

Ursprungligen uppförd som vänthall men numera inredd till butik, uppförd i rött tegel med stora glasade partier på långsidorna. Volymerna är enkla, byggnaden är indelad i fyra kvadratiska delar med tälttak, täckta med svart skiffer.

Rådhuset 5, Rådhuset 2, Drottninggatan 14, Hästmöllegränden 2, Norra Strandgatan 11-13

Byggnadsår: 1975-76

Arkitekt: Backström & Reinius, Stockholm

Byggmästare: SIAB

Byggherre: Livförsäkrings AB Skandia

Rådhuset 7, Stortorget 7, Rådhuset 4, Norra Strandgatan 3

Rådhuset 7, Rådhuset 6, Norra Strandgatan 5

Rådhuset 4, Drottninggatan 4

Rådhuset 5, Rådhuset 2, Drottninggatan 14, Hästmöllegränden 2, Norra Strandgatan 11-13

Rådhuset 6, Rådhusorget 8-10, Kolmätaregränden 6, Norra Strandgatan 7-9

Sachsen 24, Södergatan 78-86, Furutorpsgatan 28-30, Carl Krooks gata 57-59, Bryggaregatan

Byggnaden upptar helt det äldre kvarteret Monitor. De äldre byggnaderna i detta kvarter revs 1970 för ett planerat NK-varuhus. Det blev istället försäkringsbolaget Skandia som uppförde byggnaden, med kontorslokaler, taklägenheter och butiker i de nedre planen. Det är i fem våningar med översta våningen indragen mot Rådhusorget och Drottninggatan. Fasaderna är i mörkbrunt tegel i munkförband med stående kopp. Entrépartier, vissa fönsteröverstycken och takvåningspartier artikuleras av murverk med vita fogar. Fönstren är högsmla och ordnade i långa fönsterband. Sockel av röd polerad granit.

Rådhuset 6, Rådhusorget 8-10, Kolmätaregränden 6, Norra Strandgatan 7-9

Byggnadsår: 1975-76

Arkitekt: BPA Byggproduktion AB, Stockholm

Byggmästare och byggherre: BPA Byggproduktion AB

Trevåningsbyggnad på obefintlig sockel, inredd med kontor och butiker på bottenplanet. Takvåningen är indragen, fasaden är putsad vit, medan bottenvåningen huvudsakligen är helt uppglasad av skyltfönster. Fasaderna var ursprungligen i tegel. Vid en ombyggnad 2001 putsades den vit, arkitekter var Arkitektlaget.

Sachsen

Kvarteret omfattar en fastighet som egentligen är ett komplex av olika byggnadsvolymer med sammanlagt 220 lägenheter. Genom det höga punkthuset och de strängt slutna fasaderna utåt markerar det Söders urbana avgränsning mot sydväst. Det borgliknande yttre skyddet mot trafiken kompenseras av den mer öppna gårdsmiljön. I kvarteret fanns tidigare Kooperativa Föreningen Svea stora byggnad med butiker, charkuteri, kafferosteri och kontor. Den norra avgränsningen Furutorpsgatan har sitt namn efter landeriet "Furutorp", som på 1800-talet låg på platsen för kvarteret Sachsen.

Övrig bebyggelse:

Sachsen 24, Södergatan 78-86, Furutorpsgatan 28-30, Carl Krooks gata 57-59, Bryggaregatan

Byggnadsår: 1983-86

Arkitekt: FFNS i Skåne genom Morgan Edenhed och Bertil Roslund,

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: Göran Bengtsson Byggnads AB / HSB Nordvästra Skåne

Fastigheten omsluter hela kvarteret, fyra våningar mot Carl Krooks gata, sju mot Södergatan och 13 våningar i ett punkthus i sydvästra hörnet. Fasaderna är slutna mot den trafikerade Södergatan och Furutorpsgatan men öppnar sig istället inåt gården med balkonger och loftgångar, rundade trapphus och terrasserade nedervåningar. Fasadmaterialet är gulrött tegel i löpförband. Balkongerna är klädda med träpanel, flera av dem glasades in mellan 1988 och 1997.

Sockerbruket

Jacob Hansens hus är den enda profana byggnaden förutom Kärnan som finns kvar från tiden före 1676-79, då det mesta av Helsingborg brändes ner i samband med kriget mellan svenskar och danskar. Enligt en inskription uppfördes gården 1641. Kvar från den tiden är huvudbyggnaden mot Norra Storgatan. 1929 restaurerades huvudbyggnaden och fick sitt nuvarande utseende i samband med att Tycho Brahe platsen i ordningsställades. Samtidigt uppfördes också flygelbyggnaden mot Långvinkelsgatan. Längan mot Hästmöllegränden uppfördes i mitten av 1800-talet.

Kvarteretsnamnet Sockerbruket kommer från det sockerbruk som etablerades i kvarteret i början av 1800-talet. 1814 köpte major G M Grahn och handelsmannen Jonas Mejsner tomten, och anlade ett mindre sockerbruk i den dåvarande längan mot Långvinkelsgatan och under 1820-talet utvidgades verksamheten. Ett fyrvånings magasin för sockerbruket uppfördes mot Kullagatan. På magasinets tomt uppfördes 1930 ett funkishus i tegel för varuhuset EPA. Verksamheten utvidgades i början av 1960-talet och man uppförde då en ny varuhusbyggnad i grannkvarteret Magnus Stenbock vid Kullagatan.

Byggnadsminne:

Sockerbruket 2, Norra Storgatan 21, Hästmöllegränden 3-5, Nedre Långvinkelsgatan 4

Byggnadsår: 1641, 1855, resp. 1930

Arkitekt: G W Widmark 1930

Byggnästare: okänd (1641 och 1855), Ture G Karlsson (1930)

Byggherre: handelsmannen Jacob Hansen (1641), handlande Sven Georg Malmberg (1855), Helsingborgs stad 1930

Fastigheten består av tre byggnader. Tvåvåningslängan mot Norra Storgatan är den ursprungliga. Den är uppförd i korsvirke med rödstruket tegel i facken. Ovanvåningen är överkragad och vilar på en ornerad timra och skulpterade konsoler. I slutet av 1800-talet fanns en affär med stora butiksfönster i bottenvåningen. Fasaden var då i övervittat tegel. 1929 inleddes en restaurering under ledning av G W Widmark, då huset fick sitt nuvarande yttre. I fasaden finns både äldre och nyare timra blandad. Året därpå uppfördes längan mot Långvinkelsgatan efter Widmarks ritningar. Den är i en våning med rödbrunt putsad fasad. Den motstående längan mot Hästmöllegränd är från 1855 och uppfördes av dåvarande ägaren och handlande S G Malmberg. Byggnaden är i två våningar, med fasader i gulflammat tegel, och en rad av bruna mittpostfönster på vardera våning, vagnsport in till gården ligger i västra delen. Hela fastigheten med sidoflyglar är byggnadsminne sedan 1967.

Övrig bebyggelse:

Sockerbruket 3, Kullagatan 26, Nedre Långvinkelsgatan, Hästmöllegränden

Byggnadsår: 1930-31

Arkitekt: Gustaf W Widmark

Byggnästare och byggherre: byggnästare Ture G Karlsson

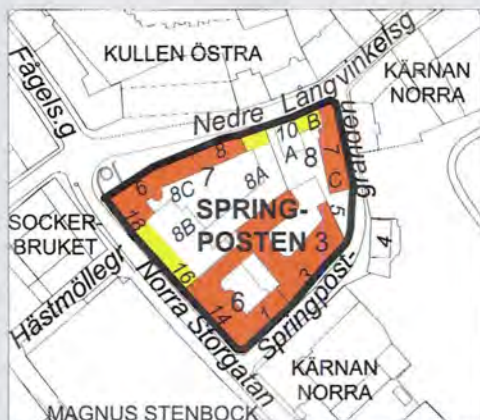
I samband med restaureringen av Jacob Hansens hus 1929-30 revs kvarvarande delar av sockerbruket (uppfört 1824 och sista tiden använt som lagerlokal och butiker). På platsen uppfördes Helsingborgs första EPA-

Sockerbruket 2, Norra Storgatan 21, Hästmöllegränden 3-5, Nedre Långvinkelsgatan 4

Sockerbruket 3, Kullagatan 26, Nedre Långvinkelsgatan, Hästmöllegränden

Springposten 3, Springpostgränden 3

Springposten 6, Norra Storgatan 14,
Springpostgränden 1

varuhus. Husets ursprungliga funkiskaraktär har ändrats under senare år, speciellt i bottenvåningen. Byggnaden är i tre våningar med inredd takvåning, fasaderna putsade (ursprungligen murade med gult tegel) och bottenvåningen klädd med polerade granitplattor. 1970 gjordes entrépartiet om en första gång och 1987 genomfördes en omfattande omgestaltning då Nordbanken flyttade in i huset. Tegelfasaderna putsades över, fönster byttes ut och takvåningen inreddes.

Springposten

Kvarteret innehåller många byggnader av kulturhistoriskt intresse. Konsul Rooths gård i nordvästra hörnet där Oscar I övernattat, det Hafströmska huset i hörnet mot Springpostgränden där Helsingborgs första telefonstation var inrymd, och längre upp i gränden Stenströms skjortfabrik som ritades av Alfred Hellerström. Fabriken var arbetsplats för 100-tals kvinnor. Bebyggelsen är varierad och tillkommen under olika stadsbyggnadsepoker. Längs Långvinkelsbacken uppfördes i mitten av 1980-talet nya bostadshus med de gamla som förebild vilket ledde till att projektet fick kulturnämndens miljöpris.

Kvarteret är också starkt sammanknutet med Tycho Brahes plats. Denna plats iordningställdes 1927 och då tillkom också den globförsedda brunn som nu pryder platsen. Platsen kom till på 1840-talet när ett par byggnader norr om Roothska gården revs och Långvinkelsgatan breddades framför Jacob Hansens hus. Platsen kallades för Kungstorget efter Oscar I's vistelse på Roothska gården men ändrades 1927 till Tycho Brahes plats.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Springposten 3, Springpostgränden 3

Byggnadsår: 1910-11

Arkitekt: Alfred Hellerström

Byggmästare: okänd

Byggherre: Aktiebolaget Stenströms Skjortfabrik

Byggnaden är uppförd i rödbrunt tegel. Sockelvåningen och första våningen har fasader i slätthuggen granit. Över huvudportalen finns reliefer i sandsten med skjortfabrikens monogram liksom en bevingad hjälm och ett fartyg. Mansardtaket är klätt med svart bandplåt. Innergården är putsad i ljusgrått och uppdelad i två nivåer. Inga påtagliga exteriöra förändringar har gjorts förutom utbyte av dörrar.

Springposten 6, Norra Storgatan 14, Springpostgränden 1

Byggnadsår: 1874-75

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: Jöns M Jönsson

Byggherre: läkaren Johan L Hafström

Hörnbyggnad i tre våningar. Fasader i rödbrunt tegel, gråputsad bottenvåning med en del av den ursprungliga rusticerade putsen kvar närmast skjortfabriken. Hörnet markeras av kolossalpilastrar och en tornöverbyggnad som uppfördes 1883. Ett mindre burspråk har klätts in i panel medan ett större burspråk bredvid (från 1890-talet) är i ursprungligt skick. Gårdsmiljön är relativt orörd med gulflammiga tegelmurar och en loftgångsförsedd utbyggnad i två plan.

Springposten 7, Norra Storgatan 16-18,

Nedre Långvinkelsgatan 6-8

Byggnadsår: omkring 1880, 1824-25 och 1983

Arkitekt: 1983: SCG Arkitektkontor, Malmö

Byggmästare: 1983: AB Skånska Cementgjuteriet

Byggherre: 1983: AB Skånska Cementgjuteriet

Tvåvåningshuset Norra Storgatan 16 uppfördes i korsvirke 1778. Det är den äldsta byggnaden inom fastigheten. Den klassiserande fasaden i rosa slät puts tillkom 1875 då också den stora inkörsporten togs upp. De stora skyltfönstren togs upp 1922. Den norra delen av fastigheten mot Norra Storgatan och gaveln mot Tychobraheplatsen genomgick en omfattande ombyggnad på 1920-talet. Då uppfördes också den del av byggnaden som binder samman hörnhuset och det gamla magasinet. Hörnhuset är uppfört 1823 men nuvarande utformning fick den på 1920-talet efter Arnold Salomon-Sörensen ritningar. Dessförinnan hade gaveln haft en brandmur mot den sedan 1840-talet obebyggda tomten i norr, nuvarande Tychobraheplatsen. Det fd. magasinet i backen, Nedre Långvinkelsgatan 8, uppfördes 1825. Nya fönster togs upp på 1880-talet. Carl Henrik Rooths initialer syns ovanför porten. Han ägde och byggde upp en av de mest välbärgade köpmansgårdarna i stan i början av 1820-talet.

I fastighetens nordöstra hörn finns ett hus från 1983. Det är uppfört som snarlik kopia av det föregående huset. Det vänder gaveln mot gatan, och är pustat i rosa. Detaljer som avslöjar dess senare tillkomst är den indragna sockeln, putsytans påsprutade struktur och takfotens grova avtrappning. Det ingår ändå i miljön och har klassificerats som "Byggnad av kompletterande värde".

Springposten 8 (del av), Springpostgränden 5-7, Långvinkelsgatan

Byggnadsår: 1861

Arkitekt och byggmästare: okända

Byggherre: skräddare Jöns A Lundin

Den östra delen av fastigheten längs Springpostgränden är en putsad tvåvåningsbyggnad med inredd vindsvåning. Putsen är bandrusticerad på bottenvåningen och i övrigt slät, stilen är klassiserande med upprepade fasadelement i form av kornischer, listverk och putsspeglar som främsta artikulering. Framsidan är väl bevarad medan baksidan tilläggsisolerats med en ny tegelfasad.

Byggnader av kompletterande värde:

Springposten 8 (del av), Nedre Långvinkelsgatan 10 B

Byggnadsår: 1850

Arkitekt och byggmästare: okända

Byggherre: skräddare Jöns A Lundin

Huset är uppfört 1850 och är ett av de äldre gatuhusen längs Liden. Det byggdes om genomgripande 1985, då det inreddes till bostäder. Fasaderna är putsade och utförandet av vissa äldre detaljer som takfotsgesims, sockel och våningsband avslöjar husets äldre ursprung. I övrigt har mycket av ursprungskaraktären gått förlorad.

Springposten 7, Norra Storgatan 16-18,

Springposten 8 (del av), Springpostgränden 5-7, Långvinkelsgatan

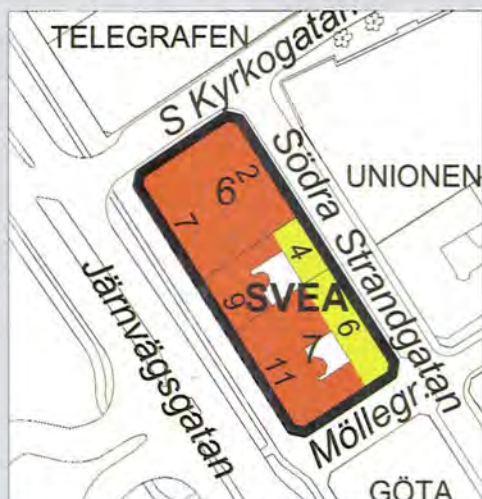
Springposten 8 (del av), Nedre Långvinkelsgatan 10 B

Springposten 8 (del av), Nedre Långvinkelsgatan 10 A

Strömkarlen 4, Stortorget 13, Kullagatan 2, Möllegränden, Norra Storgatan 1

Övrig bebyggelse:

Springposten 8 (del av), Nedre Långvinkelsgatan 10 A

Byggnadsår: 1985

Arkitekt: Jan-Eric Forell Arkitektkontor AB

Byggmästare: Skanska AB

Byggherre: Bostadsrättsföreningen Springposten

Byggnaden är uppförd efter en äldre förebild från 1886. Det låg dock längre indraget från gatan, var fristående och fungerade som fotoateljé. Nuvarande bostadshus är putsat i rosa i två våningar. På västra fasaden på gavelhuset finns ett burspråk.

Strömkarlen

Kvarteret har namn efter Strömgränden som är en av de äldsta gatusträckningarna i Helsingborg. Gränden har troligen uppkommit längs en bäckfåra. Strömgränden, som en fortsättning på Springpostgränden, var den sista delen av huvudinfarten från Långvinkelsbacken. Den gick rakt ner mot stranden och hamnbryggan vid Norra Kyrkogatans förlängning.

Kvarteret Strömkarlen har gammal tradition på handelns område. Läget vid infartsleden och Stortorget lämpade sig väl för köpmansgårdar. Fram till 1960-talets början låg dels det Arnhamnska huset vid Stortorget, dels längs Strömgränden den sk Strömgrändsgården från 1700-talet. I samband med att bebyggelsen i kvarteret revs i början på 60-talet monterades Strömgrändsgården ner och återuppfördes på Fredriksdals friluftsmuseum. Det nya huset uppfördes av försäkringsbolaget Trygg-Fylgia 1965. Byggnaden blev påkostad, uppförd i helsingborgstegel i stortgelformat efter ritningar av Carl Nyrén. Den är ett av de förnämsta exemplen i Helsingborg på 1960-talets arkitekturideal.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Strömkarlen 4, Stortorget 13, Kullagatan 2, Möllegränden, Norra Storgatan 1

Byggnadsår: 1963-66

Arkitekt: Carl Nyrén, Stockholm

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: Trygg-Fylgia Försäkringsbolag

Byggnaden är uppförd i helsingborgstegel, fyra våningar mot Stortorget och två mot Strömgränden. Fasaderna grundar sig på en byggmodul på nästan två meter upprepat genom indragna vertikala band mellan indragna fönster. Fönsterbågarna i bottenplanet är av koppar medan kontorsfönstren högre upp i byggnaden har träbågar. Längs Norra Storgatan är bottenplanet indraget under en arkad/portik. Runt hörnet längs Stortorget finns en gångramp som leder upp till andra våningen. Den glasade innergård som rampen ledde in till har på senare tid byggts över.

Svea

Byggnaden uppfördes i tre etapper med början 1867-68 och var då det första stora bygget som uppfördes på den nya utfyllnadsmarken väster om Södra Strandgatan. Byggherre var konsul C G Stewenius som lät uppföra

första etappen som bostadshus. De senare tillskotten i kvarteret samordnades senare till en enhetligt utformad fasad. Samtliga etapper ritades av Mauritz Frohm. I mittersta delen inreddes Hotel Continental. Byggnaden innehöll inte bara bostads- och hotellrum, utan fungerade även som en samlingspunkt för allmänheten och olika föreningar med festsalar, biljardrum, caféer, restauranger och bibliotek.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Svea 6-7, Järnvägsgatan 7-11, Södra Strandgatan 2-4, Södra Kyrkogatan, Möllegränden

Byggnadsår: 1867-68, 1882-83 och 1883-84

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggnästare: Bengt Lundgren (1868), okänt vid andra och tredje etappen

Byggherre: handlande Carl Gustaf Stewénus

Byggnaden består idag av två fastigheter, men byggdes ursprungligen i tre olika etapper. Den norra delen uppfördes först, 1867-68, då som ett tre våningar högt bostadshus i nyrenässans. När mittpartiet på fyra våningar och mansardvåning uppfördes 1882-83 byggdes även den äldre delen på till samma höjd och året därefter uppfördes den södra delen. Samtliga delar bildar mot Järnvägsgatan en sammanhållen och symmetrisk fasad i ljust putsad barockklassicism. Baksidan mot Södra Strandgatan är mer splittrad och enklare utförd, speciellt efter senare tiders förändringar. Framsidan är horisontellt betonad genom kraftiga våningsgesimser och bandrusticering, som speciellt i bottenvåningen är gjord i högrelief. Mittpartiet kröns av en överbyggnad ovanför taklisten som flankeras av de romerska gudarna Mercurius och Neptunus samt en mittplacerad moder Svea. Dessa är skulpterade av Johannes Mölgaard. På baksidan har förändringar gjorts, där en magasinsbyggnad (Södra Strandgatan 4) från 1868 byggdes på till fyra våningar under 1920-talet, samtidigt som framsidans uppdelade bottenvåning i sockel- och bottenvåning slogs ihop. Södra delens bottenvåning har förenklats, främst fönster- och putsytor liksom flera av fasaderna på baksidan som rensats från putsornamentik. Baksidan har delvis fått en lägre klassificering på grund av senare tiders ombyggnader.

Söder

Under fastighetsbeteckningen Söder ligger några spridda fastigheter utan koppling till något kvarter. Fastigheterna Söder 1:47 respektive 1:48 ingick förut i kvarteret Baden och blev de enda fastigheterna som inte revs i kvarteret när Malmöleden uppfördes.

Kyrkobyggnad som skyddas av Kulturminneslagen:

Söder 2:97, "Gustav Adolfs kyrka", Gustav Adolfs torg, Södergatan, Carl Krooks gata

Byggnadsår: 1897

Arkitekt: Gustaf Hermansson

Byggnästare: A J Wilson

Byggherre: Helsingborgs stadsförsamling

En tävling om ny kyrka utlystes 1889 och en vanns av den nyutexaminerade arkitekten Gustaf Hermansson från Stockholm. Byggnaden är uppförd

Svea 6-7, Järnvägsgatan 7-11, Södra Strandgatan 2-4, Södra Kyrkogatan, Möllegränden

Söder 2:97, "Gustav Adolfs kyrka", Gustav Adolfs torg, Södergatan, Carl Krooks gata

Söder 1:47, Carl Krooks gata 58,
Furutorpsgatan 26

Söder 1:48, Carl Krooks gata 60

Söder 2:97, Furutorpsparken

i nygotik med ett högre st västtorn. Fasadmaterialet är huvudsakligen rött förbländertegel. Listverk och andra detaljer är utförda av brunbränd klinkers. Sockeln som är förhållandevis låg är utförd i ljus granit. Taket är lagt med skiffer förutom tornet, som liksom andra plåtarbeten är utfört i koppar. Till kyrkobyggnadens karaktäristika hör även den rika förekomsten av profiltegel, mönstermurningar, strävpelarna, rosettfönstren och de spetsbågsförsedda valven vid ingångar och fönster. Utvändigt har inga förändringar skett men invändigt har kyrkorummet ändrats vid flera tillfällen.

Byggnader av kompletterande värde:

Söder 1:47, Carl Krooks gata 58, Furutorpsgatan 26

Byggnadsår: 1936

Arkitekt: Hugo B Jonsson

Byggmästare: Byggnadsfirman Axelsson & Nilsson

Byggherre: byggmästarna Nils Axelsson & Arvid Nilsson

Hörnbyggnad med tydliga funkisdrag, fasad i brunrött tegel i blyxmunkförband. Stildragen ligger främst i de avrundade hörnbalkongerna, klädda med gulmålad fibercementskivor. Fönstren är gröna av treluftsmo- och entrépartiet markeras av en enkel framspringande tegelomfattning. Huset är i stort sett mycket väl bevarat.

Söder 1:48, Carl Krooks gata 60

Byggnadsår: 1903

Arkitekt: Alfred Hellerström

Byggmästare: Anders J Ahlström

Byggherre: Helsingborgs Cigarr- & Tobaksfabriks AB

Byggnaden uppfördes av en tobaksfabrik med tillverkning i en byggnad inne på gården, där Malmöleden idag går. Efter nedläggningen på 1910-talet inrymdes ett centralkök för bespisning av soldater, och därefter använde olika sociala organisationer i byggnaden; den ideella föreningen Mjölkdroppen som hjälpte barnrika familjer, liksom Röda Korset. Byggnaden är uppförd i gult tegel med en mönstermurad gavel med blinderingar mot söder. Ett putsat våningsband skiljer våningarna åt. Fönstren är vita av korspostmodell.

Övrig bebyggelse:

Söder 2:97, Furutorpsparken

Byggnadsår: 1979

Arkitekt: Helsingborgs Parkförvaltning

Byggmästare: Kjell Åke Svensson

Byggherre: Helsingborgs kommun

Enplansbyggnad, som används för parkleken i Furutorpsparken. Fasaderna är klädda med gulmålad, stående panel och har röda knutar. Plåttäckt sadeltak. Röda och svarta helfönster.

Telegrafan

Kvarteret består av en fastighet med två helt olika byggnader, båda uppförda som sparbankslokaler. I den äldre byggnaden höll sparbanken från början till i lokaler mot gården och flyttade ut mot de mer ståndsmässiga lokalerna mot Järnvägsgatan först 1924. Innan det nya sparbankskomplexet uppfördes i början av 1970-talet fanns tidstypisk 1800-talsbebyggelse. Det nya Sparbankskontoret kom till som en följd av en fusion mellan Nya Sparbanken och Gamla Sparbanken i Helsingborg.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Telegrafan 9 (del av), Järnvägsgatan 3, Norra Kyrkogatan

Byggnadsår: 1896-98

Arkitekt: Fritz Ullrich och Eduard Hallquist, Stockholm

Byggmästare: Byggnadsfirman Andersson & Bengtsson och byggmästare Nils B Bentz

Byggherre: Sparbanken i Helsingborg

Byggnaden uppfördes ursprungligen som sparbank. Idag fungerar den som kontors- och affärshus. Fasaden är murad med ljusrött förbländertegel i en italiensk nyrenässansstil, präglad av stora rundbågsvälvda fönsteröppningar. Bottenvåningen är rustikt huggen i grå granit, även här är fönster och portar kraftigt välvda. Upptill avslutas fasaden av ett värm av stiliserade flammor av koppar. Exteriört är byggnaden väl bevarad medan den förändrats betydligt invändigt.

Övrig bebyggelse:

Telegrafan 9 (del av), Järnvägsgatan 5, Södra Kyrkogatan 1-3, Lilla Strandgatan 2, Norra Kyrkogatan

Byggnadsår: 1973-74

Arkitekt: Sparbankernas arkitektkontor genom Johan Wohler och Uldenago Kivikas

Byggmästare: Yngve Kullenbergs Byggnads AB

Byggherre: Sparbanken i Helsingborg

Byggnaden upptar en stor del av kvarteret. Den är stramt och tidstypiskt utformad. Fasaden är från sidan sett vertikalbetonad genom murade lameller medan den frontalt sett växlar till horisontalbetonad genom långsgående fönsterband. Fönsterbanden är bröstade med svart plåt. Bottenvåningen är helt uppglasad mot Järnvägsgatan. Entrén gjordes om 2000.

Terminalen

Kvarteret Terminalen uppfördes som lösningen på ett sekellångt problem i Helsingborg, det s.k. bangårdseländet. Helsingborgs centralstation med södergående tåg låg vid Järnvägsgatan, vid stadsparken, medan Ångfärjestationen med norrgående tåg låg vid Hamntorget. Däremellan gick ett förbindelsespar som skar av stadskärnan från hamnkontakt.

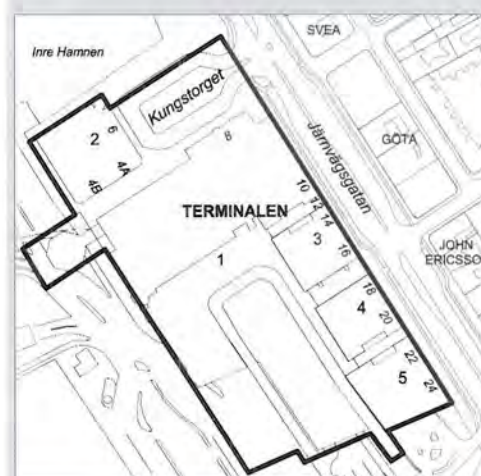
Terminalbygget innebar att de båda äldre järnvägsstationerna slogs ihop till en gemensam under jord. Huvudparten av färjetrafiken till Danmark liksom all busstrafik samlades under samma tak. I byggnaderna ovan mark mot Järnvägsgatan inreddes kontor och butiker. Stadshuset med kommu-

Telegrafan 9 (del av), Järnvägsgatan 3, Norra Kyrkogatan

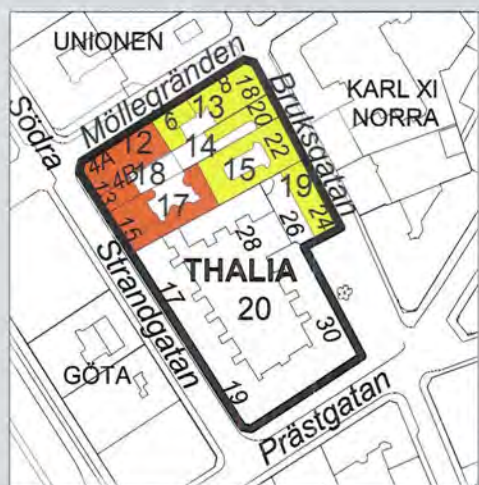

Telegrafan 9 (del av), Järnvägsgatan 5, Södra Kyrkogatan 1-3, Lilla Strandgatan 2, Norra Kyrkogatan

Terminalen 1, 2, 3, 4, 5, Järnvägsgatan 2-24,
Kungstorget 2-6

Thalia 12, 17, 18, Södra Strandgatan 13,
Möllegränden 4 A-B

nala förvaltningar finns i en av byggnaderna. Det vinnande förslaget i arkitekttävlingen hade namnet "Nya Knutpunkten" och detta blev också det officiella namnet, som successivt har förenklats till "Knutpunkten". En annan plats kallad Knutpunkten var korsningen där Södergatan, Södra Storgatan, Trädgårdsgatan och Bergaliden möts; härifrån utgick alla spårvagnslinjer från 1903 till 1967 då linjerna lades ner. Terminalbygget innebar att Helsingborg fick landets första underjordiska järnvägsstation och Knutpunkten genomströmmas nu årligen av 18 miljoner resande. Samtidigt med Knutpunkten tillkom Kungstorget utanför med Carl Magnus fontänsulptur "Bon Voyage" liksom promenadstråket med Kungs-trapporna.

Övrig bebyggelse:

Terminalen 1, 2, 3, 4, 5, Järnvägsgatan 2-24, Kungstorget 2-6

Byggnadsår: 1988-91

Arkitekt: VBB Arkitekter, Stockholm genom Ivar Krepp

Byggmästare: Konsortiet Nya Knutpunkten

Byggherre: Konsortiet HB Terminalgruppen

Nya Knutpunkten består av fem byggnader; ett fristående hotell samt en stor trafikhall sammanbyggd med tre kontorskroppar. Ett busstorg finns i gatuplanet. Fasadmaterialiet är ljus gulbeige puts. Mot Kungstorget finns ett stort och karaktäristiskt välvat glasparti. På baksidan ligger ett parkeringsdäck och utfart till färjeläget. Komplexet har mot Järnvägsgatan delats upp i mindre volymer som en anpassning till den äldre kvarters-bebyggelsen på andra sidan gatan. Delarna är likartat utformade men skiljer sig åt i detaljer som t ex glaspartierna vid trapphusen och takkonturena.

Thalia

Thalia var namnet på Helsingborgs första teater. Teatern var belägen i den så kallade teaterladan i kvarterets södra del mot Prästgatan och var en synnerligen enkel byggnad, uppförd 1817. Platsen låg då i utkanten av den egentliga stadskärnan. Tvärs över gatan låg Ruuthska bruket, Helsingborgs första riktiga industri. Teaterladan revs och ersattes av en ståndsmässig byggnad i större skala och påkostat yttre som stod färdig 1877. Samtidigt lades Ruuthska bruket ner och ersattes av högre ståndsbegyggelse i kvarteren Ruuth och John Ericsson. Kort innan sitt hundraårsjubileum revs teatern 1976 och först 1985 bebyggdes tomten på nytt, då med det bostadshuskomplex som står där idag, Thalia 20. Kvarteret låg i den hantverkspräglade delen av Helsingborg och här uppförde också Helsingborgs Hantverksförening sin föreningslokal, Thalia 13, i korsningen Bruksgatan och Möllegränden

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Thalia 12, 17, 18, Södra Strandgatan 13, Möllegränden 4 A-B

Byggnadsår: 1893-95, 1898-99

Arkitekt: Ola Anderson

Byggmästare: okänd

Byggherre: grosshandlare Carl J Lundvall

Bostadshus i tre våningar med mansardvåning mot Södra Strandgatan. Byggnaden består av tre fastigheter. Den är uppförd i två etapper, den norra först, den södra delen tillbyggd 1898-99, helt i överensstämmelse med hörnbyggnaden. Fasaderna är enkelt utformade i rött tegel, fasaddekor är begränsad till putsade rundbågsvalv, gesimser samt mönstermurade bröstningar och horisontella band. Smidesbalkongerna på hörnan är ursprungliga. Där finns en nedgång till en källarbutik. Gårdsfasaden är murad med gult tegel. Byggnaderna är välbevarade och har inte förvanskats från sitt ursprungliga utseende bortsett från några fönsterbyten.

Byggnader av kompletterande värde:

Thalia 13, Bruksgatan 16-18, Möllegränden 6-8

Byggnadsår: 1895-96

Arkitekt: Alfred Hellerström

Byggmästare: Nils Andersson och Theodor Ljungberg

Byggherre: Helsingborgs Fabriks- och Hantverksförenings Byggnads AB

Hörnhus i tre våningar, med spritputsade fasader och ljusare dekorelement i slätputs. Bottenvåningen är helt ombyggd med uppglasade ytor men ovanvåningarna är välbevarade. En prydnadsgavel kröner den södra delen mot Bruksgatan. Denna del uppfördes 1907 efter Ola Andersons ritningar i samma stil som hörnbyggnaden. En avvikande tillbyggnad gjordes 1901 mot Möllegränden med Ola Anderson som arkitekt. Fasaderna har gulbrunt förbländertegel, förutom bottenvåningen som är spritputsad. Även fönstren på bottenvåningen motsvarar hörnbyggnadens med rundbågsvalv, medan ovanvåningarnas fönster är slagna med stickbågsvalv. Där gårdsporten ursprungligen var byggdes 1957 ett nytt entréparti. Detta fick en tidsenlig utformning helt i mosaik, starkt avvikande från husets övriga stil, men inte utan kvaliteter.

Thalia 14, Bruksgatan 20

Byggnadsår: omkring 1820

Byggmästare och byggherre: okända

Envåningsbyggnad med ursprung i det tidiga 1800-talet, eventuellt ännu längre tillbaka. 1888 gjordes en större ombyggnad och i senare tid har fönstren förstörats väsentligt. Fasaderna är putsade i blått, fönsteromfattningarna profilerade i ljusblått. Den mörkblå parspegeldörren i byggnadens vänstra del lär vara från ombyggnadstiden 1888. Gårdsflygeln uppfördes samtidigt med ombyggnaden 1888.

Thalia 15, Bruksgatan 22

Byggnadsår: 1850

Byggmästare: okänd

Byggherre: sjökapten Per N Möller

Byggnaden var ursprungligen ett av de många typiskt förindustriella hantverkshusen men har byggts till och på i flera etapper. Den mest betydande ombyggnaden skedde 1920 då huset fick sitt nuvarande utseende, ritningarna stod Mauritz S:son Claes för. Fasaderna är putsade i grönt, mittpartiet extra framhåvt med joniska kolossalpilastrar. 1929 tillkom nuvarande takkupor. Sedan dess är byggnaden oförändrad. Gårdsbyggnaderna uppfördes 1888 respektive 1898. Här har utförts mindre kontinuerliga ombyggnader.

Thalia 13, Bruksgatan 16-18, Möllegränden 6-8

Thalia 14, Bruksgatan 20

Thalia 15, Bruksgatan 22

Thalia 19, Bruksgatan 24-26

Thalia 19, Bruksgatan 24-26

Byggnadsår: omkring 1815 (södra delen), 1826 (mellersta delen), 1883 (norra delen)

Arkitekt: 1883: Michelsen Arkitektkontor

Byggmästare och byggherre: 1883: Göran Bengtsson Byggnads AB

Fastigheten består av tre olika byggnader, numera med liten skillnad mellan dem. De uppfördes alla i början av 1800-talet men byggdes på olika sätt om mellan 1876 och 1892 efter ritningar av Mauritz Frohm (gavelbyggnaden) och Ola Anderson. Fasaderna är putsade i brunt, den mittersta delen med diskret bandrusticering. Kortsidan har ett ståtligt gavelparti vänt mot den f d teaterplatsen. Bottenvåningens fönster är kraftigt förstorade. På baksidan uppfördes en loftgång i samband med en omfattande inre ombyggnad till lägenheter 1985. Den norra delen som uppfördes vid ombyggnaden är en replik av ett hus från 1815.

Övrig bebyggelse:

Thalia 20, Bruksgatan 28-30, Prästgatan, Södra Strandgatan 17-19

Byggnadsår: 1985-87

Arkitekt: Riksbyggen Konsult/Bosse Svensson

Byggmästare: Skanska AB, Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: Riksbyggen

Gamla teatern revs 1976 och på platsen för denna uppfördes ett kringbyggt bostadshus 1985-87. Det är i fyra till sju våningar, inklusive inredd takvåning, uppfört i rödgult smaltegel. Hörnpartiet mot Bruksgatan/Prästgatan är extra framskjutet och ett brutet takfall framhäver detta ytterligare. På innergården finns loftgångar. Här finns också en brunn utformad av konstnären Bengt Orup med anknytning till gamla teatern Thalia.

Tor

Kvarteret är ett gammalt hantverkskvarter med anor från medeltiden. Ungefär samtidigt med Mariakyrkan byggdes också Helsingborgs första rådhus, som låg i kvarteret vid nuvarande Södra Kyrkogatan. Rådhuset förstördes i samband med svensk-danska kriget 1679. Idag har kvarteret två sidor; en äldre mot Södra Kyrkogatan med ståndsmässig bebyggelse från 1800-talets slut, och en med modern bostadsbebyggelse från 1980-talet mot Möllegränden. Mot Bruksgatan finns fortfarande mycket kvar av den låga hantverksbebyggelsen som är ett viktigt inslag i denna äldsta del av stadskärnan.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Tor 1 (delen mot S Storgatan), Södra Storgatan 6, Södra Kyrkogatan 26

Byggnadsår: 1899 och 1902-03

Arkitekt: Ola Anderson

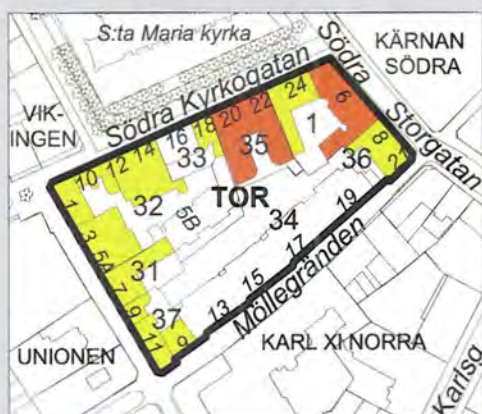
Byggmästare: okänd (1899), Anders J Ahlström (1902-03)

Byggherre: målarmästare Ferdinand Andersén

Fastigheten består egentligen av tre byggnader, den här beskrivna delen uppfördes i två etapper med likartad utformning, varför den beskrivs som

Thalia 20, Bruksgatan 28-30, Prästgatan, Södra Strandgatan 17-19

Tor 1 (delen mot S Storgatan), Södra Storgatan 6, Södra Kyrkogatan 26

en. Den södra delen mot Södra Storgatan uppfördes 1899 i tre våningar och mansardvåning. 1902 uppfördes hörnhuset i fyra våningar. Fasadmaterialet är ljusbrunt förbländertegel med horisontella mönstermurningar och omfattningar i rött. De gröna korspostfönstren är ursprungliga liksom huvudentrén mot Storgatan. Takvåningen inreddes 1999, i övrigt är byggnaden oförändrad.

Tor 35, Södra Kyrkogatan 20-22

Byggnadsår: 1886-87

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: handlande Fredrik Tengwall

Bostadshus i tre våningar och mansardvåning, rött förbländertegel i de övre våningarna och putsad och rusticerad bottenvåning. Fasaden är påkostat artikulerad i nyrenässans med indraget mittparti och rika inslag av putsade detaljer i fasaden. De båda sidopartierna är försedda med breda balkonger i slätputs och smide. Bottenvåningens fönster förstörades redan 1905. I senare tid har de ursprungliga zinkplattorna på mansardvåningen bytts ut mot modern plåt, annars är huset oförändrat. Gårdsmiljön med de två flyglarna är intakt men flyglarna kapades med fem fönsteraxlar i samband med de stora byggnationerna i kvarterets inre i mitten av 1980-talet.

Byggnader av kompletterande värde:

Tor 1 (delen mot S Kyrkogatan), Södra Kyrkogatan 24

Byggnadsår: 1854

Arkitekt och byggmästare: okända

Byggherre: bryggaren Samuel Herman Hafström

Den äldre delen av fastigheten mot Mariakyrkan är i två våningar med inredd vind, putsade fasader i klassiserande stil på ovanvåningen som fortfarande är väl bevarad. Bottenvåningen är betydligt förändrad genom stora butiksfönster. Taket, täckt med gula tegelpannor, har även ett par plåtklädda takkupor efter en vindsinredning som gjorts i senare tid. På gården präglas miljön av en korsvirkesflygel med tegel i facken, småspröjsade mittpostfönster och mansardtak.

Tor 31, Bruksgatan 7

Byggnadsår: 1897-98

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: byggmästare Anders J Wilson

Byggherre: byggmästare Anders J Wilson

Trevåningsbyggnad med inredd mansardvåning, uppfört i beige förbländertegel med inslag av bruna mönstermurningar. Bottenvåningen är ombyggd och sedan 1947 klädd med naturstensplattor och stora butiksfönster. Takfotsgesimsen är påkostat utförd med formtegel.

Tor 35, Södra Kyrkogatan 20-22

Tor 1 (delen mot S Kyrkogatan), Södra Kyrkogatan 24

Tor 31, Bruksgatan 7

Tor 32 (del av), Bruksgatan 3

Tor 32 (del av), Bruksgatan 5A

Tor 32 (del av), Södra Kyrkogatan 12-14

Tor 32 (del av), Södra Kyrkogatan 10,
Bruksgatan 1

Tor 32 (del av), Bruksgatan 3

Byggnadsår: 1827

Arkitekt och byggmästare: okänd

Byggherre: Bengt Henckel

Relativt oförändrat tvåvåningshus, bortsett från de stora skyltfönstren i bottenvåningen. Gatufasaden är grönmålad, mörkare på bottenvåningen runt skyltfönstren. Artikulering saknas nästan helt och består endast av en profilerad takfotslist. Fönstren är sentida, av korspostmodell, sadeltaket är täckt med tegelpannor.

Tor 32 (del av), Bruksgatan 5A

Byggnadsår: 1982-84

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggmästare och byggherre: Göran Bengtsson Byggnads AB

Trevåningshus med inredd vind, murade fasader som övermålat med rosabrun färg. Fönstren är indragna som franska balkonger, vinden är inredd och försedd med stora takkupor klädda med zinkplåt.

Tor 32 (del av), Södra Kyrkogatan 12-14

Byggnadsår: 1935-36

Arkitekt: Alfred Arvidson

Byggmästare: Olof Andersson

Byggherre: fabrikör G Johnsson

Ett tidstypiskt och väl bevarat exempel på "helsingborgsfunkis". Fasadmaterialiet är tegel från Helsingborgs ångtegelbruk i de övre våningarna medan bottenvåningen är putsad. Fönstren som ursprungligen var gula är nu utbytta mot motsvarande vita. Två burspråk flankerar sidorna medan de övriga fönstren är försedda med franska balkonger. Takvåningen är indragen. Det djupt indragna entrépartiet är i ursprungligt skick. Baksidan är oförändrad.

Tor 32 (del av), Södra Kyrkogatan 10, Bruksgatan 1

Byggnadsår: omkring 1785, 1849

Arkitekt och byggmästare: okänd

Byggherre: okänd (1785). Bengt Henckel (1849)

Ursprungligen uppfört som ett envåningshus omkring 1785 i korsvirke. Om- och tillbyggt mot Södra Kyrkogatan 1849 med ny tegelfasad. Numera i två våningar och delvis inredd vind. Bottenvåningen är putsad i grått medan man på ovanvåningen har fasader av rödmålat tegel. Utformning och artikulering är enkel, hörnet avfasat. Mot gatan är byggnaden föga förändrad bortsett från förstörade butiksfönster, fönstren på ovanvåningen är sentida men efter äldre modell. Vid en ombyggnad på 1980-talet revs allt utom fasaderna.

Tor 33 (del av), Södra Kyrkogatan 18

Byggnadsår: 1883

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: bagarmästare Carl Yhlen

Trevåningsbyggnad med nyinredd takvåning från senare tid. Fasadmaterialet är rödmålat tegel, utom bottenvåningen som är putsad. Denna fick sin nuvarande utformning med stora butiksfönster 1904. Artikulering består av en gördelsgesims och putsade ljusa fönsteromfattningar, de vitmålade fönstren är av äldre korspostmodell med spröjs.

Tor 33 (del av), Södra Kyrkogatan 18

Tor 36, Södra Storgatan 8, Möllegränden 21

Byggnadsår: 1877 och 1884

Arkitekt: Lars Fredrik Murberg (1877), Mauritz Frohm (1884)

Byggmästare: okänd

Byggherre: kopparslagare C J Karlsson

Trevånings hörnhus, uppförd i klassiserande stil med ljust putsade fasader och bruna korspostfönster. Fastigheten är uppförd i två etapper, den första 1877 som ett tvåvåningshus (ritad av murmästare Lars Fredrik Murberg), därefter byggdes den på samtidigt som hörndelen uppfördes. Skillnaden i andra våningens olika utformade fönsterkornischer avslöjar detta. Artikulering inskränker sig till repeterade listverk ovan och runt fönstren, en kraftigare gördelsgesims samt en vackert ornerad takfotsgesims med modiljonger och växtornamentik. Fasaden är väl bevarad liksom baksidan. Förändringar är bottenvåningens förstörade fönster från 1934 och vindsinredning 1982.

Tor 36, Södra Storgatan 8, Möllegränden 21

Tor 37 (del av), Bruksgatan 9

Byggnadsår: 1982-84

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggmästare och byggherre: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggnaden är en nyuppförd kopia av ett av de äldre husen längs Bruksgatan. Gatufasaden är putsad och blåmålad och artikuleringen är enkel i form av några profilerade listverk. Baksidan består av vitmålat tegel med synligt korsvirke i ovanvåningen. Byggnaden uppfördes i samband med Tor 34 i mitten av 1980-talet.

Tor 37 (del av), Bruksgatan 9

Tor 37 (del av), Bruksgatan 11 A-B, Möllegränden

Byggnadsår: 1839

Arkitekt och byggmästare: okänd

Byggherre: snickarmästare Carl Petter Wennerberg

Hörnbyggnad på en våning och inredd vind, gavelparti mot Möllegränden i två hela våningar. Fasaderna är putsade i mörkrött, bottenvåningen är nästan helt uppglasad. Ursprunget är liksom för många andra äldre hus längs Bruksgatan okänt, men 1839 anges det som nybyggt och i ägo av snickare Wennerberg. Nuvarande utseende härstammar troligen från mitten av 1800-talet, bortsett från butiksfönstren, putsdekorationen och brutna hörnet från 1900.

Tor 37 (del av), Bruksgatan 11 A-B, Möllegränden

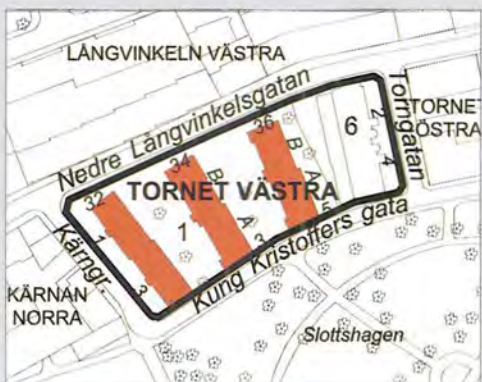
Tor 37 (del av), Möllegränden 9

Tor 33 (del av), Södra Kyrkogatan 16

Tor 32 (del av), 34, Bruksgatan 5 B,
Möllegränden 13-19

Tor 37 (del av), Möllegränden 9

Byggnadsår: 1907

Arkitekt: Alfred Hellerström

Byggmästare: Henrik Löfgren

Byggherre: värdshusidkare A G Eklund

Ett trevåningshus i tidstypiskt utförande med gulbrunt förbländertegel som fasadmateriäl. Bottenvåningen är putsad och bandrusticerad. Taket är av mansardtyp och vinden inredd från början. Fönster och entréport är ursprungliga eller av ursprunglig modell. Byggnaden skiljer sig en del från övriga i kvarteret och var ett av de första att renoveras. Exteriört mycket välbevarad.

Övrig bebyggelse:

Tor 33 (del av), Södra Kyrkogatan 16

Byggnadsår: 1987

Arkitekt: Carsten Magnusson

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: Tony Lidholm

Bostadshus i tre våningar med butiker i bottenplanet och inredd takvåning. Fasadmaterialet är rött tegel utom i bottenvåningen som är putsad och bandrusticerad. Fönstren är valvslagna och indragna från fasadlivet, butiks-fönstren rundbågsvalvda. Två balkonger markerar mittpartiet och huvudentrén därunder.

Tor 32 (del av), 34, Bruksgatan 5 B, Möllegränden 13-19

Byggnadsår: 1982-84

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggmästare och byggherre: Göran Bengtsson Byggnads AB

Fastigheten består av ett stort komplex byggnader längs med Möllegränden och inne på gården. Utmed Möllegränden är samtliga uppförda i gult tegel. Några fasadpartier är ljus målade. Gatufasaden mot Möllegränden är relativt återhållsam men varierad med olika vinklade ytor och burspråk klädda med fiberplattor. Gårdsbyggnaden (Tor 32) är mer varierad med loftgångar, stora balkongpartier, varierande takhöjder mm.

Tornet västra

Innan Torngatan anlades var de nuvarande kvarteren Tornet Västra och Östra sammanhängande. Tidigare fanns här bebyggelse från 1800-talets mitt och slut. Idag är kvarteret bebyggt med tidstypisk och högklassig folkhemsbebyggelse från 1940- och 50-tal, samt en sentida variant på samma tema från 1980-talet.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Tornet västra 1, Nedre Långvinkelsgatan 32-36, Kärngränden 1-3, Kung Kristoffers gata 3-5

Byggnadsår: 1947-48, 1956-57, 1958-59

Arkitekt: Rune Welin (västra byggnaden), Erik och Henry Andersson (mittersta och östra byggnaden)

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: Fastighetsföreningen Tornet västra, Göran Bengtsson Byggnads AB

De tre fristående bostadshusen uppfördes med några års mellanrum men med enhetlig utformning. De är uppförda med rött, borstat tegel i blyxmunkförband i fyra våningar, sockelvåning på gaveln mot Långvinkelsbacken, inredd som butik. Entrépartier, balkonger, fönster och andra detaljer är välbevarade och tidstypiska med hög kvalitet. Femtiotalets formrikedom syns t ex i balkongernas stickspånsbröstningar (det första huset har balkonger med smalkorrugerad plåt) och i trädörrarnas rombiskt etsade glasrutor. Inga ändringar av betydelse har gjorts.

Övrig bebyggelse:

Tornet västra 6, Torngatan 2-4, Nedre Långvinkelsgatan, Kung Kristoffers gata

Byggnadsår: 1985-86

Arkitekt: FFNS i Skåne, genom Mats Jacobson

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: Göran Bengtsson Byggnads AB

Bostadshus av samma typ som de äldre i kvarteret men av yngre datum. Fasadmaterialet är rött tegel, murat i vilt förband, med stora inglasade balkonger på västfasaden.

Tornet östra

Det äldsta huset i kvarteret idag är Hellerströms genomgående fastighet. På 1930-talet tillkom ny bebyggelse i samband med att Torngatan drogs fram. Dessförinnan var de båda kvarteren Tornet östra och Tornet västra ett och samma. Vid den gamla infartsvägen "Liden", som Långvinkelsgatan kallades i äldre tid, fanns envånings gatuhus. De sista gamla "Liden"-husen revs 1970 inför byggnationen av elevhemmet Tornet. Det uppfördes för vuxenstuderande med 75 enrumslägenheter. Nu är huset ombyggt till äldreboende. Kvarteret sträckte sig 1901 en bit längre österut än vad det gör idag och det var en låg och enkel bebyggelse som då präglade den gamla infarten till Helsingborg.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Tornet östra 1, Kung Kristoffers gata 25, Torngatan

Byggnadsår: 1930

Arkitekt: Arnold Salomon-Sörensen

Byggmästare: byggmästare Matts Eriksson

Byggherre: byggmästare Matts Eriksson

Tornet västra 1, Nedre Långvinkelsgatan 32-36, Kärngränden 1-3, Kung Kristoffers gata 3-5

Tornet västra 6, Torngatan 2-4, Nedre Långvinkelsgatan, Kung Kristoffers gata

Tornet östra 1, Kung Kristoffers gata 25, Torngatan

Tornet östra 3 (södra byggnaden), Kung Kristoffers gata 27

Tornet östra 3 (norra byggnaden), Nedre Långvinkelsgatan 72

Tornet östra 2, Nedre Långvinkelsgatan 68-70, Torngatan

Bostadshus i fem våningar, helt uppfört i helsingborgstegel med gulputsad och rusticerad bottenvåning. Byggnaden är återhållsamt artikulerad med kraftig gördelgesims och profilerade fönsteromfattningar på andra våningen. Fönstren av mittpostmodell är ursprungliga, liksom entrépartiet med dubbel glasad fyllnadsdörr och spröjsat överljusfönster. Vindsvåningen inreddes 1949, i övrigt inga förändringar.

Tornet östra 3 (södra byggnaden), Kung Kristoffers gata 27

Byggnadsår: 1909-10

Arkitekt: Alfred Hellerström

Byggmästare och byggherre: Nils J Ahlström

Bostadshus uppfört i rödbrunt flamtegel i fyra våningar och inredd vind. Fasaden präglas av en stor frontespis med dekorera korsvirkesinslag, översta våningen är lätt utkragad. I övrigt präglas fasaden av mönstermurningar och smidesdetaljer. Fönstren är stora och småspröjsade och försedda med dekorativt slagna valv. Sockeln består av rustikt huggen granit. Entrépartiet med sitt välvda överljusfönster är välbevarat, likaså baksidan som är murad med gult tegel. Enda förändringen är två takkupor från en vindsinredning 1960.

Tornet östra 3 (norra byggnaden), Nedre Långvinkelsgatan 72

Byggnadsår: 1909

Arkitekt: Alfred Hellerström

Byggmästare och byggherre: Nils J Ahlström

Byggnaden som vetter mot Nedre Långvinkelsgatan har en enklare utformning än den södra delen. Fasaden är i rödbrunt tegel i olika nyanser. Huset är i fyra våningar där den översta våningen består av tre, tätt sittande frontespiser. Fönstren är ursprungliga, vita av korspostmodell med övre spröjs. Entrén är enkel med en enkeldörr i en mönstermurad port, i ursprungligt skick. Byggnaden har inte förändrats sedan nybyggnadstillfället förutom en upptagning av butiksfönster som gjordes 1937. 1982 återställdes dessa igen vid ombyggnad till lägenhet.

Övrig bebyggelse:

Tornet östra 2, Nedre Långvinkelsgatan 68-70, Torngatan

Byggnadsår: 1938

Arkitekt: Hugo B Jonsson

Byggmästare: Byggnadsfirman Axelsson & Nilsson

Byggherre: Nils Axelsson och Arvid Nilsson

Tidstypiskt enkelt bostadshus i tre våningar, uppfört med rödbrunt tegel i blixtmunkförband. Fönstren ligger i liv med fasaden, är vita och av mittpostmodell. Balkongerna, främst på baksidan, är täckta med modern trapetsprofilerad plåt. Entrépartiet är ursprungligt med glasad pardörr och putsad omfattning.

Tornet östra 4, Bergaliden 21, Kung Kristoffers gata, Nedre Långvinkelsgatan

Byggnadsår: 1970

Arkitekt: Filip Lundgrens Arkitektkontor genom Niels Erik Hansen

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: Helsingborgs stad

Byggnaden uppfördes som studenthem men idag används huset som vårdboende för äldre. Det är en U-formad byggnad med en öppen gård mot Bergaliden. Fasadmaterialet är brunt tegel i vilt förband, fönstren är vita, sadeltaket lagt med rött tegel. Entrépartiet har byggts om och består av en glasat skärmtaksutbyggnad. Ett stort glasat parti byggdes ut på den mellersta byggnaden vid en ombyggnad 1994.

Tornet östra 4, Bergaliden 21, Kung Kristoffers gata, Nedre Långvinkelsgatan

Trädgårdsmästarevillan

Villan är uppförd 1871 som privatbostad men när Hälsovägen breddades 1901 köptes den in av staden, som upplät den som tjänstevilla åt stads-trädgårdsmästaren O H Landsberg. Huset fungerade som tjänstebostad fram till 1962 och sedan dess används villan som föreningslokal.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Trädgårdsmästarvillan 1, Villatomtsvägen 15, Hälsovägen

Byggnadsår: 1871

Arkitekt: okänt, troligen Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: smeden Gustaf Ljungberg

Friliggande villa i suterräng, uppförd av rött tegel med strukna fogar. Fönstren är vita av korspostmodell och med rakt slagna valv, delvis artikulerade med kornischer. En mindre frontespis på södra långsidan har byggts ut till balkong, sadeltaket täckt med rött taktegel.

Trädgårdsmästarvillan 1, Villatomtsvägen 15, Hälsovägen

Turkiet

I kvarteret Turkiet finns två bebyggda fastigheter, båda uppförda i det institutionsstråk som omger Söders stadskärna. Tornerhjelmiska barn daghemmet uppfördes lite vid sidan av i östra delen av kvarteret på 1930-talet. Byggnaden fick en mycket tidstypisk utformning i funkis. Genom daghemmets avsides placering gavs plats i kvarteret för en länge planerad nybyggnad och ersättare för den då ålderstigna Sydöstra skolan, som senare fick namnet Margaretaskolan. Den nya Margaretaskolan uppfördes i mitten av 1950-talet. Den fick en modern och mycket omsorgsfull utformning med utgångspunkt i synsättet att miljön var ett av skolans pedagogiska redskap. Tidigare hade skolhus uppförts som monumentala byggnader med betonad tyngd och auktoritet. Margaretaskolan utgick i stället från elevernas perspektiv och byggdes i ett plan utan sockel, med nära kontakt mellan inne och ute. Varje sal utformades med direktkontakt med en egen pedagogisk trädgård, och alla utrymmen fick förbindelse med varandra och den inre skolgården genom förbindelsegångar i pergolor.

Influenserna kom från Danmark genom byggnadens arkitekt, Jörn Utzon, som under mitten av 1950-talet arbetade på Erik och Henry Anderssons arkitektkontor i Helsingborg. Under denna tid ritade Jörn Utzon även hög-

Turkiet 1, Gustav Adolfs gata 34,
Sturzen-Beckers gata

Turkiet 2, Sturzen-Beckers gata, Håkan Lundbergs gata

Turkiet 3, Bryggaregatan 34-36, Håkan Lundbergs gata

husen på Elineberg (1954) och radhus i Bjuv och Lund (1953) innan han åkte till Sydney för att följa bygget av operahuset. Skolan uppfördes för barn med särskilda behov och trädgårdarna som var en viktig del av pedagogiken ritades av Sven-Ingvar Andersson. Skolan fick en påkostad konstnärlig utsmyckning av Bengt Orup och Edvin Öhrström. Idag används skolan delvis för annat ändamål än det ursprungliga, men den är i gott ursprungligt och nära oförändrat skick. Den är inte bara ett av Jörn Utzons tidigaste verk, utan även en mycket god och nyskapande representant för 1950-talets omsorgsfulla arkitektur med höga arkitektoniska krav och medborgerliga, sociala ambitioner.

I kvarteret finns även ett av de välbyggda elverk som staden uppförde i helsingborgstegel under 1930- och 40-talen.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Turkiet 1, Gustav Adolfs gata 34, Sturzen-Beckers gata

Byggnadsår: 1938-39

Arkitekt: Arnold Salomon-Sörensen

Byggmästare: Carl Gadd

Byggherre: Stiftelsen Friherrinnan Eva Tornérhjells Barnasyl

"Hälsingborgs daghem för barn" uppfördes i en tydligt funkispräglad arkitektur med en balkong mot söder längs hela byggnadens längd framför den indragna tredje våningen. Fönstren är av mittpostmodell och vitmålade och tillkom vid en renovering under 1990-talet. Då målades också den ursprungliga ädelputsen över.

Turkiet 2, Sturzen-Beckers gata, Håkan Lundbergs gata

Byggnadsår: 1937

Arkitekt: Hälsingborgs Stads Elektricitetsverk genom Robert Svensson

Byggmästare: Nils Axelsson

Byggherre: Helsingborgs stad

Nätstation från 1930-talet, i helsingborgstegel i kryssförband med ett flackt sadeltak. Byggnaden har en enkel men klassisk volym, har påkostade material med handslaget tegel och koppardetaljer, och trots anspråkslösheten finns det en medveten estetisk utformning bakom.

Byggnader av kompletterande värde:

Turkiet 3, Bryggaregatan 34-36, Håkan Lundbergs gata

Byggnadsår: 1957-59

Arkitekt: Erik & Henry Anderssons arkitektkontor genom Jörn Utzon

Byggmästare: Matts Eriksson j:or

Byggherre: Helsingborgs stad

Margaretaskolan är uppbyggd längs en lång, övertäckt pergolakorridor med mindre salar längs ena sidan och på andra sidan tvärgående liknande korridorer med större skolsalar. Mellan skolsalarna finns små atrium-trädgårdar. Skalan är avpassad för barn, med låga murar och stora och lågt placerade fönster för fria siktlinjer. Byggnaden är uppförd i ett plan med gult tegel på en låg sockel, fönstren är vitmålade med en brun masoni-bröstning undertill. Plåtarbeten och stuprör är utförda i koppar, de senare infällda i liv med fasaden. Till skolan hör också en större gymnastik-

byggnad i samma utförande, förbunden med skolpaviljonger genom en lägre byggnad och en träpergola.

Skolan används idag för olika verksamheter, men byggnaderna är fortfarande i relativt gott ursprungligt skick, och en mycket värdefull representant för 1950-talets höga arkitektoniska ambitionsnivå.

Vid klassificeringen har förutom kulturhistoriska värden även tagits hänsyn till stadsplanemässiga aspekter.

Tyskland

Kvarteret Tysklands äldre bebyggelse utmed Hantverkaregatan representerar idag den typiska ursprungsbebyggelsen på Söder med hantverksgårdar och låga gatuhus. De flesta av husen är väsentligt ombyggda, men den historiska kontinuiteten finns kvar. Detta är tillsammans med husens skala viktigt för miljön. Kvarteret nästan totalsanerades på slutet av 1970-talet, dels för att bebyggelsen låtit förfalla och dels för att man ville öka andelen bostäder på Söder, som höll på att kontoriserats och avfolkas. Bebyggelsen i kvarteret Tyskland utmed Hantverkaregatan sparades mycket på grund av de enskilda fastighetsägarnas överklaganden.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Tyskland 24, Hantverkaregatan 1, Nedre Holländaregatan 16-18

Byggnadsår: 1873, 1885-86

Arkitekt: Mauritz Frohm (1885)

Byggmästare: okänd

Byggherre: muraren J P Nilsson, timmerman Anders Tufvesson

Hörnhus i två våningar och vind, fasader murade med huvudsakligen gult tegel, bottenvåningen vid hörnet är dock murad med rött tegel. Sadeltaket är lagt med taktegelimiterande plåt. Fönstren är välbevarade, av mittpostmodell med spröjs och rakt slagna valv. Mot Holländaregatan ligger en rest av ett annat hus, också uppfört 1873, som nu är helt integrerat med hörnhuset. 1885-86 gjordes en större om- och tillbyggnad av huset efter Mauritz Frohms ritningar till nuvarande utformning. Det röda teglet i fasaden härstammar från ursprungsbyggnaden från 1873 och troligen var det meningen att fasaderna skulle ha putsats efter ombyggnaden. Mycket av ursprungskaraktären, bortsett från takplåten, är välbevarad vilket är särskilt betydelsefullt i dessa kvarter där mycket revs på 1960- och 70-talen.

Byggnader av kompletterande värde:

Tyskland 9, Hantverkaregatan 7

Byggnadsår: 1874

Arkitekt: murmästare Lars Fredrik Murberg

Byggmästare: okänd

Byggherre: Mårten Jönsson

Huset uppfördes ursprungligen i en våning med murade fasader. Den nuvarande andra våningen byggdes på 1948. Samtidigt gjordes stora förändringar av gårdsbebyggelsen. Fasaderna är nu tilläggsisolerade med ett gult tegel i löpförband. Exteriört finns inget av det ursprungliga kvar, men skalan och den historiska kontinuiteten är betydelsefull.

Tyskland 24, Hantverkaregatan 1, Nedre Holländaregatan 16-18

Tyskland 9, Hantverkaregatan 7

Tyskland 10, Hantverkaregatan 9, Norra
Tvärgatan

Tyskland 22, Hantverkaregatan 5

Tyskland 23, Hantverkaregatan 3

Tyskland 10, Hantverkaregatan 9, Norra Tvärgatan

Byggnadsår: 1874

Arkitekt: murmästare Lars Fredrik Murberg

Byggmästare: okänd

Byggherre: husaren Bengt Seth

Putsat hörnhus i 2 ½ våning, där andra våningen uppfördes 1923. Taket är ett mansardtak, lagt med röda tegelpannor, trapphus på gårdssidan tillkom när huset byggdes på.

Tyskland 22, Hantverkaregatan 5

Byggnadsår: 1874

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: N Malmros

Tvåvåningsbyggnad med gult fasadtegel. Nuvarande andra våning uppfördes 1941. Fasadbeklädnaden tillkom 1956. I sitt nuvarande skick ger byggnaden snarare en kulturhistorisk bild av 1950-talet än det förmodade ursprunget från 1874, men liksom den jämgamla grannfastigheten Tyskland 9 ligger värdet främst i skalan och den historiska kontinuiteten.

Tyskland 23, Hantverkaregatan 3

Byggnadsår: 1874

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare: okänd

Byggherre: eldare Lars Magnus Wingren

Byggnaden uppfördes i ett plan med vind men byggdes på till nuvarande två våningar och inredd vind 1980. Tegelfasaden liksom fönster, takbeläggning och annan fasadutformning är således också ny men utvald för att passa byggnadens ursprung, t ex de spröjsade mittpostfönstren med stickbågsvalv. Byggnaden liksom grannhuset Tyskland 22 uppfördes som ett parhus med gemensam port på mitten.

Övrig bebyggelse:

Tyskland 25-27, Nedre Holländaregatan 20-28, Gustav Adolfs gata 10-12, Norra Tvärgatan 1-19

Byggnadsår: 1980-82

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB, AB Skånska

Cementgjuteriet

Byggherre: AB Hälsingborgshem

I slutet av 1970-talet revs större delen av bebyggelsen i kvarteret, som bestod av en- till trevåningsbebyggelse från 1880-talet. På platsen, liksom i grannkvarteret Belgien södra, uppfördes istället 137 moderna hyreslägenheter. Detta var ett tillskott eftersom antalet bostäder på Söder hade minskat under ett antal år. Bebyggelsen uppfördes i två-sex våningar, i brunt tegel. Fasaderna försågs med röd panel över burspråk, fönsterbröstningar samt utskjutande takfall. Fasaderna sluter sig utåt men öppnar sig med balkonger mot gården. Byggnadsvolymer har getts en varierad utformning, delvis i radhusformat, för att kompensera det storskaliga i projektet. Inga förändringar har gjorts sedan nybyggnadstillfället.

Tyskland 25-27, Nedre Holländaregatan 20-28,
Gustav Adolfs gata 10-12, Norra Tvärgatan 1-19

Unionen

I början av 1960-talet köpte ett byggkonsortium, AB Bruksgatan, upp fastighet efter fastighet i kvarteret för att bereda plats för ett då planerat storhotell med parkeringshus. 1963 revs större delen av kvarteret. De flesta byggnaderna var från 1870- och 1880-talet i två eller tre våningar. Flera år stod tomten tom och användes som parkeringsplats i väntan på byggstart. Det blev aldrig någon hotellbyggnad utan istället en kontorsbyggnad som Televerket flyttade in i 1972. 2001 byggdes huset om och fick en helt ny fasad. I huset inreddes bland annat studentbostäder.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Unionen 23, Bruksgatan 12

Byggnadsår: 1890, 1926

Arkitekt: Ola Anderson

Byggnästare: okänd (1890), Otto Olsson (1926)

Byggherre: snickare Ernst Klein (1890), möbelsnickare Julius Andersson (1926)

Byggnaden uppfördes i två etapper, den södra uppfördes 1890 och den norra 1926, helt i överensstämmelse med den äldre delen. Fasaden är putsad i klassiserande stil, färgad rödbrun med en grå och kraftigt bandrusticerad bottenvåning. Även övrig fasaddekor som listverk, pilastrar, festonger mm är kraftigt och kompakt utförda. Byggnaden är väl bevarad liksom gårdsmiljön.

Byggnader av kompletterande värde:

Unionen 25 (del av), Södra Strandgatan 7, Möllegränden 3

Byggnadsår: 1907-08

Arkitekt: Ola Anderson

Byggnästare och byggherre: byggmästarna Andersson & Bengtsson samt Nils B Bentz

Fastigheten består av två byggnader. Huset Södra Strandgatan 7 är ett hörnhus i fyra våningar och mansardvåning. Fasaderna är putsade i gråvitt och både detaljer och helhet är väl bevarade; de tidstypiska korspostfönstren med övre småspröjs (ersatta 1994 med nya), glaserat falstak tegel, prydnadsgavlar och burspråk med mjuk jugendkurvatur. Bottenvåningen är bandrusticerad i mörkare puts. Butiksfönstren har förstorats, i övrigt är bottenvåningen välbevarad. Byggnaden har en röd granitsockel.

Övrig bebyggelse:

Unionen 16, Södra Kyrkogatan 4, Bruksgatan 2-10, Södra Strandgatan 1-3

Byggnadsår: 1971-72, om- och tillbyggnad 2000

Arkitekt: Filip Lundgrens Arkitektkontor, FFNS i Helsingborg (2000)

Byggnästare och byggherre: Yngve Kullenberg Byggnads AB, Malmö, Skånehus (2000)

Fastigheten uppfördes i början av 1970-talet som kontors- och parkeringshus åt Televerket. Huvudfasaden i sex våningar mot Södra Kyrkogatan består av fönster och skivmaterial. 2001 byggdes huset om och student-

Unionen 23, Bruksgatan 12

Unionen 25 (del av), Södra Strandgatan 7, Möllegränden 3

Unionen 16, Södra Kyrkogatan 4, Bruksgatan 2-10, Södra Strandgatan 1-3

Unionen 24, Bruksgatan 14, Möllegränden 5-7

Unionen 25 (del av), Södra Strandgatan 5

Vikingen 4, Lilla Strandgatan 5

bostäder byggdes ovanpå parkeringshuset, kontor och butiker i bottenvåningen. Ombyggnaden ritades av arkitektkontoret FFNS i Helsingborg. Entrépartiet liksom bottenvåningen har öppnats upp, och fasaden putsats i ljusa nyanser.

Unionen 24, Bruksgatan 14, Möllegränden 5-7

Byggnadsår: 1861-62 (tvåvåningsdelen), 1929 (envåningsdelen)

Arkitekt: okänd resp Arnold Salomon-Sörensen

Byggmästare: okänd

Byggherre: bryggaren Per Nilsson resp änkefru Albertine Grönvall

Byggnaden är i två våningar plus mansardvåning (tillkommen 1897) mot Bruksgatan, och en våning mot Möllegränden. Den högre byggnaden är putsad. Fasaden rensades på 1940-talet från fasaddekoration. Istället finns nu målade dekorationer runt fönster och under takfot. Den lägre delen uppfördes 1929 efter ritningar av Arnold Salomon-Sörensen. Den kläddes på 40-talet med blå klinkers som nu är överputsad.

Unionen 25 (del av), Södra Strandgatan 5

Byggnadsår: 1984-85

Arkitekt: Björn Anderberg Konsultgrupp AB

Byggmästare och byggherre: Sydsvenska Bostads & Industribyggnads AB

Femvånings bostadshus med butik och restaurang i bottenplanet. Fasad murad med ljusrött tegel och bottenvåningen klädd med ljusa konststensplattor. Huvudfasaden mot Södra Strandgatan domineras av ett plåtklätt burspråk med vidhängande balkonger.

Vikingen

Kvarteret Vikingen har anor sedan medeltiden. Den norra avgränsningen, Norra Kyrkogatan, var den kanske mest betydelsefulla genomfartsleden i Helsingborg – från landborgen ner till strandstaden och vidare direkt ner till hamnbryggan. Även den södra avgränsningen, Södra Kyrkogatan, var betydelsefull som handelsgata och gick framför det medeltida rådhuset i kvarteret Tor. Till gruppen av betydelsefulla byggnader i Mariakyrkans direkta närhet hörde även Helsingborg äldsta kända skolbyggnad i kvarteret Vikingen. Skolbyggnaden låg på Mariagatan, ett namn som inte är äldre än 1970 – dessförinnan hette gatan just Skolgatan.

Idag består kvarteret av en blandad bebyggelse, från de låga gatuhusen som troligen härrör från 1700-talet väster om Mariakyrkan på den gamla skolans tomt till det nybyggda bostadshuset i nordvästra hörnet från 1980-talet. I det sydvästra hörnet låg biografen Odeon som lades ner 1983. Efter det fanns under en kort tid en saluhall i byggnaden.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Vikingen 4, Lilla Strandgatan 5

Byggnadsår: 1898-99

Arkitekt: Ola Anderson

Byggmästare: okänd

Byggherre: Johan Christoffer Hulthén

Kontors- och bostadshus på tre våningar och en mansardvåning. Bottenvåningen är putsad och bandrusticerad, fasaden i övrigt är i beige förbländertegel med röda mönstermurningar och putsornamentik runt fönstren. Fönstren sitter i rundbågsvälvd nischer, som går över båda ovanvåningarna, lätt indragna från murlivet. Mansardtaket är täckt med grå falsad plåt. Den enda exteriöra förändringen är en förstoring av bottenvåningens fönster. Gårdssidan och gårdsflygel är murad med rött flamtegel.

Vikingen 10, Norra Kyrkogatan 10-12, Mariagatan 4

Byggnadsår: 1934-35

Arkitekt: Arnold Salomon-Sörensen

Byggmästare: Anders J Ahlström

Byggherre: Skånska Brandförsäkringsinrättningen, Lund

Bostads- och affärshus med stora arkitektoniska kvaliteter. Fasaderna är i helsingborgstegel i munkförband med springande kopp. Bottenvåningen och entrésvåningen är putsad och bandrusticerad. Byggnaden präglas tidsenligt av modernt enkla och distinkta volymer, samtidigt som rustisering, våningsband med balusterreliefer och en effektfullt placerad prydnadsfrontespis med snäckornamentik ger den en klassisk förankring. Byggnaden har inte förändrats, fönster, entrépartier och andra vanligen utbytta detaljer är välbevarade.

Byggnader av kompletterande värde:

Vikingen 3, Mariagatan 6

Byggnadsår: omkring 1805

Arkitekt, byggmästare och byggherre: okända

Byggnaden uppfördes i det tidiga 1800-talet, men ännu äldre byggnadsdelar kan finnas i huset. Många hus byggdes om och till efter behov och man byggde oftast på befintlig stomme. Huset är på två våningar med en inkörsport till gården i vänstra delen, som togs upp 1961. Fasadputsen är röd med kontrasterande vita fönsteromfattningar och våningsband. Sadeltak täckt med röda enkupiga tegelpannor. På gårdssidan går det fortfarande att se korsvirkesrester genom fasadputsen. Skala, enkelhet och historisk kontinuitet präglar byggnaden och tillsammans med grannfastigheten utgör den en viktigt historisk länk i miljön runt kyrkan.

Vikingen 5, Mariagatan 8

Byggnadsår: omkring 1780

Arkitekt, byggmästare och byggherre: okända

Liksom grannhuset i norr tillhör byggnaden de äldsta kring kyrkan och representerar ett äldre skede i stadens historia. Troligen uppfört i korsvirke, men efter en ombyggnad 1822 av sadelmakare Lars Berndt Lundgren ändrades fasaden till en murad tegelfasad. Huset är i en våning, med putsade fasader. Fasaden mot kyrkan är rödmålad och kontrasterar kraftigt mot de vita omfattningarna kring skyltfönstren. Trots detta har byggnaden och grannhusen ett stort miljövärde genom sin skala och historiska kontinuitet. Fönstren har ursprungligen varit normalstora, av mittpostmodell men har förstörats vid flera tillfällen, senast 1930 då nuvarande skyltfönster togs upp. Gårdssidan är på två våningar och ofärgad med enklare gårdshus i ett plan.

Vikingen 10, Norra Kyrkogatan 10-12, Mariagatan 4

Vikingen 3, Mariagatan 6

Vikingen 5, Mariagatan 8

Vikingen 6 (norra delen), Mariagatan 10

Vikingen 6 (hörnhuset), Mariagatan 10, Södra Kyrkogatan 11

Vikingen 12, Lilla Strandgatan 7, Södra Kyrkogatan 9

Vikingen 1, Lilla Strandgatan 1-3, Norra Kyrkogatan 8

Vikingen 6 (norra delen), Mariagatan 10

Byggnadsår: 1878

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare och byggherre: okända

Fastigheten består av två byggnader. Mariagatan 10 är den äldre och lägre av dem. Byggnaden är i två våningar och mansardvåning. Fasaden är putsad i grått och artikuleringen är enkel i form av profilerade våningsband och fönsteromfattningar. Mansardtaket – som inte är ursprungligt utan byggdes på 1898 – är klätt med svart falsad plåt. Därefter har endast måttliga förändringar ägt rum. Bottenvåningens fönsteröppningar är ursprungliga. Baksidan är spritputsad.

Vikingen 6 (hörnhuset), Mariagatan 10, Södra Kyrkogatan 11

Byggnadsår: 1882-83

Arkitekt: Mauritz Frohm

Byggmästare och byggherre: okända

Huset är liksom grannhuset ritat av Mauritz Frohm och uppfört i samma återhållsamma klassiserande stil, men med en tredje våning och vind ovanpå. Fasaden är putsad i mörkt beige och har en rik putsdekor i form av profilerade våningsband med putsspeglar, fönsterkornischer och andra listverk. Det avfasade hörnet markeras av ursprungliga smidesjärnsbalkonger. Därunder låg huvudentrén till det som ursprungligen var Hotel Gami.

Vikingen 12, Lilla Strandgatan 7, Södra Kyrkogatan 9

Byggnadsår: 1917-18

Arkitekt: Knut Lundgren och Alfred Arvidson

Byggmästare: Olof Andersson

Byggherre: byggmästarna Olof Andersson, A Christensson, S Henriksson

Byggnaden uppfördes som biograf och fungerade som sådan fram till 1983 då biografen Odeon lades ner. Byggnaden är egentligen en om- och påbyggnad av två äldre hus på en respektive två våningar, troligen från 1800-talets mitt. Fasaderna är putsade, ursprungligen slätputsade och infärgade, men numera övermålade med en förvanskande ytstruktur. Kolossalpilastrar över andra och tredje våningen, festonger och andra listverk hör till den tidstypiska artikuleringen. Bortsett från den förvanskade huvudentrén (upptagen 1942) och den sentida ytstrukturen är byggnaden exteriört välbevarad.

Övrig bebyggelse:

Vikingen 1, Lilla Strandgatan 1-3, Norra Kyrkogatan 8

Byggnadsår: 1982-83

Arkitekt: FFNS

Byggmästare: ByggPaul AB

Byggherre: Bostadsrättsföreningen Vikingen

Bostadshus i sex våningar, första och andra våningen i säckskurat tegel, i övrigt rödbrunt tegel. De övre våningarna skjuter kraftigt ut över trottoaren. Mot Norra Kyrkogatan är fasaden upplöst med olika burspråksliknande volymer och gavelpartier över taklisten. Taket är täckt med bruna betongpannor.

Vikingen 7, Södra Kyrkogatan 9

Byggnadsår: 1880-81

Arkitekt: ingenjör Carl Oskar Lindroth

Byggmästare: okänd

Byggherre: sjökapten Johan Christoffer Hulthén

Uppförd som ett bostadshus med rika profilerade listverk, bandrusticerad bottenvåning och klassiserande drag. Idag är det bara byggnadens volymer som är ursprungliga, all dekor har tagits bort. Fasaden är putsad i rödbrunt och samtliga fönster är moderna. 1918 byggdes huset på med en mansardvåning och fönstren förstörades i bottenvåningen. 1924 byggdes gården över. Porten till höger tillkom 1937.

Vikingen 7, Södra Kyrkogatan 9

Villan

Kvarteret Villan, som bara har en byggnad, var förut en del av kvarteret Bastionen men efter Bergalidens nya framdragning fick den sin egen kvartersbeteckning. Byggnaden uppfördes 1846-48 av greve Gustaf von Essen efter ritningar av professorn på konstakademin i Köpenhamn, Gustav Friedrich Hetsch (1788-1864). von Essens villa blev den utan jämförelse största privatbostaden i Helsingborg, uppförd i utkanten av staden i ett naturskönt läge. Han stannade i Helsingborg till 1863. Därefter var villan i tjugo år befälsbostad åt det södra militärdistriktet med tillhörande expedition. 1883 köpte konsul Nils Persson villan. Några år senare byggdes ett stort pelarburet entréparti med balkong ovanpå efter Mauritz Frohms ritningar. Efter konsul Perssons död 1916 övertogs huset av Perssons son, konsul Ivar P:son Henning. 1923 donerade han det till staden. Byggnaden hade aldrig fått något namn, men Ivar P:son Henning uppgav i donationshandlingarna att den borde kallas "Konsul Perssons villa". Idag är byggnaden känd under olika namn: Essenska villan, konsul Perssons villa och i senare tid ofta Musikskolan, efter den senaste funktionen.

Byggnadsminne:

Villan 1, "Konsul Perssons villa", Södergatan 1, Bergaliden

Byggnadsår: 1847-48

Arkitekt: Gustav Friedrich Hetsch, Köpenhamn

Byggmästare: okänd

Byggherre: greve Gustaf von Essen

Villan är uppförd i en senklassicistisk stil, tre våningar med gulvit puts, kvadermarkerad på bottenvåningen. Andra våningen var representationsvåningen med salong och matsal, vilket markeras av större fönster. Tredje våningens mindre fönster förstörades av konsul Persson på 1880-talet, samtidigt som entrépartiet med balkong uppfördes. Den putsade tvåvåningsverandan på södra gaveln var ursprungligen helt uppförd i gjutjärn. Fönsteromfattningar liksom listverk i gesimer är profilerade. Interiörerna är mycket påkostade och välbevarade. Konsul Perssons villa blev byggnadsminne 1967.

Villan 1, "Konsul Perssons villa", Södergatan 1, Bergaliden

Würtemberg 7, Carl Krooks gata 55, Furutorpsgatan 25

Würtemberg 13, Gustav Adolfs torg, Carl Krooks gata 49

Würtemberg 8, Carl Krooks gata 53

Würtemberg

Kvarteret Würtemberg hyser bebyggelse från olika epoker. Äldst är 20-talshuset på hörnan Carl Krooks gata och Gustav Adolfs torg, som uppfördes som Söders saluhall. Denna lades ner på 1940-talet och i byggnaden inreddes därefter en vanlig butik. Kooperativa Föreningen Svea etablerade sig i motsatt del av kvarteret, i hörnet mot Södergatan och Furutorpsgatan, på 1930-talet. Idag kan traditionen med livsmedelsförsäljning sägas ha förts vidare genom AG Favörs verksamhet i fastigheten bredvid.

Byggnader av kompletterande värde:

Würtemberg 7, Carl Krooks gata 55, Furutorpsgatan 25

Byggnadsår: 1934-35

Arkitekt: Hugo B Jonsson

Byggmästare: Nils Axelsson

Byggherre: byggmästarna Arvid Nilsson och Nils Axelsson

Femvånings bostadshus i funkis, murat med rött tegel. Artikuleringen är enkel och begränsad till gult murade fönsterband och mjukt rundade balkonger runt hörnet. Fönstren är vita av mittpostmodell. Byggnaden är relativt oförändrad med framträdande tidstypiska kvaliteter. Den ursprungliga indragna enkeldörren av trä är däremot ersatt av en aluminiumdörr.

Würtemberg 13, Gustav Adolfs torg, Carl Krooks gata 49

Byggnadsår: 1926-27

Arkitekt: byggnadsingenjör Herbert Ahlström

Byggmästare och byggherre: Anders J Ahlström

Hörnhus på fem våningar, fasader murade med helsingborgstegel, bottenvåning, hörnkedjor och takfotsband ljust putsade. De ursprungliga fönstren var av mittpostmodell istället för nuvarande helfönster. På bottenvåningen låg fram till fyrtioalet en saluhall. 1981 togs större skyltfönster upp mot gatan och torget. Trots förändringar är många av de ursprungliga kvalitéerna i behåll.

Övrig bebyggelse:

Würtemberg 8, Carl Krooks gata 53

Byggnadsår: 1981

Arkitekt: Stig Nilsson Byggkonsult

Byggmästare: SBI-byggen AB

Byggherre: Konsumentföreningen Solidar

Sexvåningshus med murade fasader i rött tegel och indragna plåtklädda balkonger mot gatan.

Württemberg 9, Carl Krooks gata 51

Byggnadsår: 1933-34

Arkitekt: Alfred Arvidson

Byggmästare/byggherre: byggmästare Anders J Ahlström

Byggnaden ansluter sig till grannhuset på hörnet mot GA-torget. Fem våningar i helsingborgstegel, murat i munkförband med springande kopp. Bruna mittpostfönster, som inte är ursprungliga.

Württemberg 9, Carl Krooks gata 51

Württemberg 19 (del av), Furutorpsgatan 29, Södergatan 76

Byggnadsår: 1936-37

Arkitekt: Kooperativa Förbundet Arkitektkontoret genom Tomas Englund

Byggmästare: AB Skånska Cementgjuteriet

Byggherre: Kooperativa Föreningen Svea

Bostads- och butiksbyggnad i fem våningar, uppförd i helsingborgstegel i funktionalistiskt präglad stil. Artikuleringen är sparsam, volymerna enkla och samlade och byggnaden är förhållandevis väl bevarad. Främst är det bottenvåningen som har förändrats genom fasadbeklädnad i blått kakel. Delen mot Furutorpsgatan är på två våningar. Här finns inkörsport för varutransporter, och ovanpå kontorslokaler.

Württemberg 19 (del av), Furutorpsgatan 29, Södergatan 76

Württemberg 19 (del av), Södergatan 72, Gustaf Adolfs torg 8, Furutorpsgatan 29

Byggnadsår: 1961-63

Arkitekt: Alf Lundquist & Co Arkitektkontor, Stockholm

Byggmästare: Matts Eriksson

Byggherre: direktör William Bendtz, Stockholm och Alf Lundquist & Co Arkitektkontor

Bostads-, kontors och butiksbyggnad i sex våningar. Ursprungligen var fasaderna klädda med ett turkost skivmaterial mellan långa fönsterband som sträckte sig över hela fasaden. 1965 byggdes huset till mot väster och mot Södergatan. På 1980-talet putsades fasaden i ljusgrått och fönstren byttes ut mot mindre. Genom detta fick huset ett helt nytt utseende. Fastigheten omfattar även en låg envåningsbyggnad mot Furutorpsgatan med grå betongfasad och inkörsport för varutransporter.

Württemberg 19 (del av), Södergatan 72, Gustaf Adolfs torg 8, Furutorpsgatan 29

Österrike

Kvarteret består av en nätstation, uppförd 1960 på platsen för ett äldre elverk från 1929.

Österrike 2, Gasverksgatan, Nedre
Holländaregatan

Byggnader av kompletterande värde:

Österrike 2, Gasverksgatan, Nedre Holländaregatan

Byggnadsår: 1960

Arkitekt: Arton Konsulterande Arkitekter

Byggmästare: okänd

Byggherre: Helsingborgs stad

Nästation i ett plan, murat med mörkbrunt tegel i en enkel volym och med plantak.

Norra Hamnen

Under rubriken Norra Hamnen beskrivs byggnader som egentligen tillhör olika kvarter men som för överskådlighetens skull ändå samlas under denna rubrik. Det gäller bostadshusen i kvarteren Betula, Carola, Dan, Kronborg, Helsingör och Holger Danske men även byggnaderna i kvarteret Magasinet och Hamnpaviljongen, liksom de fastigheter i området som i fastighetsregistret sorterar under Gamla staden. Kvarteren med bostadshus namngavs efter olika färjor som under åren trafikerat leden Helsingborg – Helsingör.

Kvarteret Magasinet bildades i samband med att Norra Hamnen bebyggdes och iordningsställdes som bostadsområde. Det har fyra byggnader varav tre anses ha speciellt kulturhistoriskt värde; Roddklubbens båthus, Richters magasin och Fors magasin. Kvarteret är en del av det gamla hamnområdet som utgjorde centrum för Helsingborgs spannmålshandel. De kvarvarande magasinsbyggnaderna är idag de sista resterna från denna för Helsingborg betydelsefulla och karaktäristiska miljö, även om magasinerna nu fått en helt ny karaktär sedan de inreddes till kontor. Roddklubbens båthus är idag den enda byggnad som finns kvar i ursprungligt skick på ursprunglig plats. Andra byggnader som är karaktäristiska för hamnmiljön är fyr- och lotshuset, restaurang Parapeten och Ångfärjestationen. I området finns många mindre byggnader från olika epoker och med olika funktioner som är typiska för en levande hamnmiljö; segelsällskapets gamla klubbhus, tullkontorets paviljong bakom ångfärjestationen och de olika redskapsbodar från senare tid som hör till småbåtshamnen.

Kvickbron kom till efter en tävling som vanns av arkitektkontoret Nilsson & Rahmqvist.

Betula, Norra Hamnen

Samtliga kvarter med bostadsbebyggelse i Norra Hamnen har namngetts efter färjor som trafikerat Helsingborg-Helsingör. Betula är det nordligaste kvarteret. Då de två norra kvarteren är något kortare, blev bebyggelsen något lägre än de övriga i Norra Hamnen. Det södra huset uppfördes av Familjen Erik Bancks Stiftelse Mariagården som seniorboende. Till varje kvarter i Norra Hamnen tillkom också en "Böses Kind", en flexibel mindre byggnad för olika ändamål.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Betula 1, Båthusgatan 1-3

Byggnadsår: 1998-99

Arkitekt: Tegnestuen Vandkusten, Köpenhamn

Byggmästare: NCC

Byggherre: HSB Nordvästskåne

Med en höjd på fyra våningar är "Neptun" det lägsta huset i Norra Hamnen och även det hus som avslutar området mot norr. Fasaderna är vitputsade men domineras nästan helt av plåt- och glasinklädda burspråk med balkonger och loftgångar i stål- och aluminiumplåt. Gatuplanet är indraget under enkla pelare som går genom alla balkongplan. Fönstren har varierade former men är alla har mörka aluminiumbågar.

Betula 2, Kranföraregatan 2-4

Byggnadsår: 1998-99

Arkitekt: Michelsen Arkitekter

Byggmästare: NCC

Byggherre: Familjen Erik Bancks Stiftelse Mariagården

Femvåningsbyggnad "Erik Banck" med 4-våningsdel mot parken i vit puts. Fasaderna domineras av stora burspråk som är klädda med vita fiber-cement-skivor, däremellan lätt utvinklade stålörsbalkonger. Gaveln mot sundet är något förhöjd. Bottenvåningen är gråmålad och indragen under burspråken, entréerna inramas av fält med blått kakel.

Kvarteret Betulas "Böses Kind" har ett stort och dominerande utspringande hörnfönster i ena hörnet. Väggarna är klädda med svarttjärad fjällpanel, taket har en kraftig lutning in mot gården. Byggnaden ritades av Tegnestuen Vandkusten.

Carola, Norra Hamnen

Fastigheten består av två byggnader som båda ansluter sig till hamnmiljön genom olika arkitektoniska lån, t ex har FFNS byggnad inspirerats av Parapetens glasfasader från H55.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Carola 1 (norra byggnaden), Kranföraregatan 1, Kajpromenaden 28

Byggnadsår: 1998-99

Arkitekt: FFNS Arkitekter AB

Byggmästare: Skanska Bygg AB

Byggherre: Riksbyggen Norra Skåne

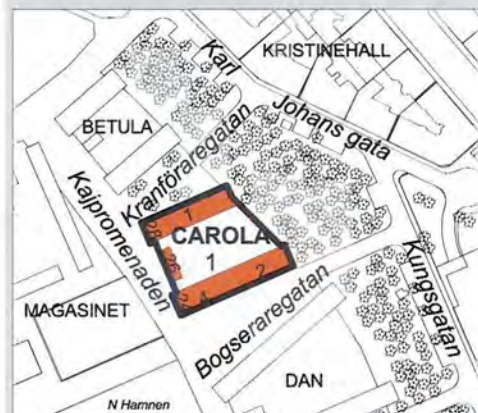
Norra långsidan domineras av ett stort utskjutande glasparti av mörka fönster i stora aluminiumbågar, motsvarande på södra långsidan med fernissade träbalkonger. Ljus puts på ömse sidor av glaspartiet. Femte våningen är helt uppglasad, balkonger på västra gaveln är mer utkragade högre upp i huset.

Betula 1, Båthusgatan 1-3

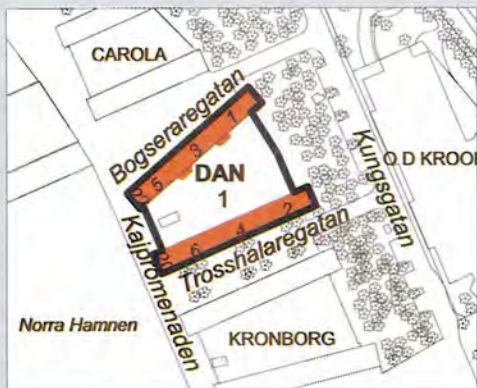
Betula 2, Kranföraregatan 2-4

Carola 1 (norra byggnaden), Kranföraregatan 1, Kajpromenaden 28

Carola 1 (södra byggnaden), Bogseraregatan 2-4,
Kajpromenaden 24

Dan 1 (norra byggnaden), Bogseraregatan 1-5,
Kajpromenaden 22

Dan 1 (södra byggnaden), Trosshalaregatan 2-6,
Kajpromenaden 20

Carola 1 (södra byggnaden), Bogseraregatan 2-4, Kajpromenaden 24

Byggnadsår: 1998-99

Arkitekt: Tangram Arkitekter AB

Byggmästare: Skanska Bygg AB

Byggherre: Riksbyggen Norra Skåne

Femvåningshus i ljus puts och exteriört dominerande stora uppglasade partier, med fönsteröppningar oregelbundet placerade i liv med bland blå-grått nyanserade opaka glasskivor. Balkonger följer likaså de inre individuella planlösningar istället för yttre regelbundenhet. Även gårdshuset i svart stående lockpanel och smala hörnfönster mellan de båda byggnaderna är ritat av Tangram.

Dan, Norra Hamnen

Kvarteret tillhör den första etappen av utbyggnaden av Norra hamnen.

Byggnaderna uppfördes av ett byggkonsortium bestående av Vikingsbergs Byggnads AB och MVB och ritades av ett svenskt och ett dansk ritkontor – därav namnen "Svenska huset" respektive "Danska huset".

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Dan 1 (norra byggnaden), Bogseraregatan 1-5, Kajpromenaden 22

Byggnadsår: 1997-98

Arkitekt: Contekton arkitekter AB

Byggmästare: Byggkonsortiet Norra Hamnen

Byggherre: Riksbyggen Norra Skåne

Sju våningar mot havet, fem inåt staden. Långsidorna på "Svenska huset" domineras av balkonger åt söder och inglasade balkongpartier åtskilda av kraftiga trapphuscylindrar i glasbetong. Västra gaveln präglas också av helt inglasade balkonger. Även gårdshuset i suterräng i en konstruktion av svarta träskivor och snedställda stålbalkar ritades av Contekton.

Dan 1 (södra byggnaden), Trosshalaregatan 2-6, Kajpromenaden 20

Byggnadsår: 1997-98

Arkitekt: Nielsen, Nielsen & Nielsen, Århus

Byggmästare: Byggkonsortiet Norra Hamnen

Byggherre: Riksbyggen Norra Skåne

Ett nästan helt uppglasat västparti i sju våningar präglar "Danska huset", vilandes på ett V-ställt balkstöd. Den lägre byggnadskroppen på fem våningar präglas av stora burspråkspartier i mörkgrå puts och helt inglasade balkonger däremellan. På södra långsidan, längssträckta glasade utanpåliggande balkonger.

Helsingör, Norra Hamnen

Kvarteret Helsingör utgörs av de båda byggnaderna söder om Dunkers plats. De hörde till den andra etappen av bostadsbebyggelsen och uppfördes i enlighet med de andra kvarterens byggnader och planer.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Helsingör 1, (norra byggnaden), Henry Dunkers plats 1-5, Kajpromenaden 14

Byggnadsår: 1998-99

Arkitekt: Michelsen Arkitekter AB

Byggmästare: Peab

Byggherre: Hälsingborgshem

Huset gränsar till Dunkers plats och är i åtta våningar i högsta delen och fyra i den lägsta. Fasaderna är vitputsade, den höga väst delen präglas av ett rundat burspråksparti med balkonger mot söder, fasaden mot Dunkers plats präglas av vinkelställda mindre burspråk liksom vinklade balkonger mot gårdssidan.

Helsingör 1, (södra byggnaden), Stuvaregatan 2-6, Kajpromenaden 12

Byggnadsår: 1998-99

Arkitekt: Arkitekturkompaniet, Göteborg

Byggmästare: Peab

Byggherre: Hälsingborgshem

Sju våningar över den höga delen närmast kajkanten och fem respektive fyra våningar över den lägre delen mot staden. Vit fasadputs och helglasade balkongpartier på norra fasaden och burspråk i något gråare nyans mot söder. Den höga sundsgaveln präglas främst av de inglasade balkongerna liksom skärmtaket över sjunde våningen.

Holger Danske, Norra Hamnen

Kvarteret Holger Danske är det största kvarteret i Norra Hamnen, med tre byggnader. Det norra och södra huset är identiska men delvis spegelvända, liksom de båda småbyggnaderna i trappzonen. De är i likhet med de andra småhusen uppförda i svart träpanel, och ett stort fönsterparti markerar byggnadernas ena hörn.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Holger Danske 1, (norra och södra byggnaden), Stuvaregatan 1-11, Kajpromenaden 2, 10, Tullaregatan 2-12

Byggnadsår: 1997-98

Arkitekt: Tegnestuen Vandkunsten, Köpenhamn

Byggmästare: NCC

Byggherre: HSB

Helsingör 1, (norra byggnaden), Henry Dunkers plats 1-5, Kajpromenaden 14

Helsingör 1, (södra byggnaden), Stuvaregatan 2-6, Kajpromenaden 12

*Holger Danske 1, (norra och södra byggnaden),
Stuvaregatan 1-11, Kajpromenaden 2, 10,
Tullaregatan 2-12*

*Holger Danske 1, (mittersta byggnaden),
Tullaregatan 14-18, Kajpromenaden 6*

*Kronborg 1, (norra byggnaden),
Trosshalaregatan 1-5, Kajpromenaden 18*

Den norra byggnaden och den södra byggnaden mot Dunkers Kulturhus är två likadana byggnader, spegelvända. Den höga delen mot hamnkanten är på sju våningar medan den lägre delen in mot Kungsgatan är på fem våningar. Långsidorna mot gatorna präglas av balkongerna täckta med sinuskorrugerad galvaniserad stålplåt medan den andra sidan som vetter mot gårdarna istället präglas av cederträpanel. I övrigt ansluter sig byggnaderna till de andra längs kajen med stora balkongpartier på gaveln som upptill kröns av ett utskjutande skärmtak.

Holger Danske 1, (mittersta byggnaden), Tullaregatan 14-18, Kajpromenaden 6

Byggnadsår: 1997-98

Arkitekt: H Jais-Nielsen & M White Arkitekter AB

Byggmästare: NCC

Byggherre: HSB

Mittbyggnaden i kvarteret är i sju-fyra våningar, i överensstämmelse med övriga byggnader med ett högre västparti. Fasaderna är putsade i vitt, består av olika in- och utskjutande partier som stålörsbalkonger, burspråk och trapphus på långsidorna. Gaveln präglas av balkonger och stora glasade fönsterpartier.

Kronborg, Norra Hamnen

Kvarteret Kronborg ritades av White Arkitekter och Arkitekturkompaniet, och uppfördes i områdets första etapp. Byggnaderna ansluter sig väl till övriga i området. Den södra byggdes högre än övriga hus på grund av läget vid Henry Dunkers plats, därmed förstärktes intrycket av platsen som den centrala i området. Kvarterets "Böses Kind" är uppförd med betongelement och stora glasade partier i ett system av liggande svartmålade träribbor.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Kronborg 1, (norra byggnaden), Trosshalaregatan 1-5, Kajpromenaden 18

Byggnadsår: 1997-9

Arkitekt: White Arkitekter AB, Malmö

Byggmästare: Peab

Byggherre: Hälsingborgshem

Den norra byggnaden är i sju-fyra våningar, över sjunde våningen vid sundssidan finns en bastu. Fasadputsen är vit liksom hos övriga byggnader, men gråare på södra fasaden. Burspråken är plåtklädda, liksom taköverbyggnaderna.

Kronborg 1, (södra byggnaden), Henry Dunkers plats 2-6, Kajpromenaden 16

Byggnadsår: 1997-98

Arkitekt: Arkitekturkompaniet, Göteborg

Byggmästare: Peab

Byggherre: Hälsingborgshem

Byggnaden är i åtta våningar, en våningen högre än andra hus i området, på grund av läget vid Henry Dunkers plats. Fasaderna är huvudsakligen putsade i vitt, olika partier i ockragult. Torndelen mot sundet präglas av ett stort skärmtak som går ut en bit på alla sidor. Fönstren är av olika storlek och modeller, liksom balkongerna som ger den annars stora fasaden ett varierat uttryck.

Gamla staden, Norra Hamnen

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Gamla staden 1:1, "Småbåtshamnens redskapsbodar", Norra Hamnen

Byggnadsår: 1999

Arkitekt: Tangram Arkitekter AB

Byggmästare: Skanska

Byggherre: Helsingborgs stad

De åtta redskapsbodarna ligger på en linje vid småbåtshamnen i Norra hamnen. De är enkelt uppförda med svart lockpanel, motfallstak lagda med asfaltpapp och därunder svarta helfönster.

Gamla staden 1:1, "Ångfärjestationen", Hamntorget, Kungsgatan

Byggnadsår: 1898

Arkitekt: Folke Zettervall

Byggmästare: A P Retzner

Byggherre: Svenska staten genom Statens Järnvägar

Byggnaden uppfördes som en provisorisk stationsbyggnad för färje- och tågtrafik men fick ändå en arkitektonisk omsorg och påkostad utformning. Byggnaden består idag av flera olika tillbyggnader varav de flesta dock tillkom kort efter uppförandet. Fasadmaterialerna är mörkbrun liggande och stående träpanel med vitmålade snickerier. Taket med stegrande takfall är numera helt lagt med grön asfaltpapp men ursprungligen fanns på högsta partiet en lanternin som spred ljus ner till biljetthallen. De olika takfallen kröntes även av takryttare och andra ornamentala detaljer. Tullvisitationsbyggnaden mot väster tillkom 1901, då som en enplansbyggnad. 1910 höjdes taket, för ritningarna stod Alfred Hellerström. Delar av de smala byggnadskropparna bakom huvudbyggnaderna är ursprungliga. Här inrymdes bland annat telegrafexpedition. Restaurangdelen med plantak mot Kungsgatan är från 1970-talet. Till miljön vid en järnvägsstation hör givetvis även perrongtaken. Dessa uppfördes på 1930-talet samtidigt som stationens västra del byggdes till med en fönsteraxel mot norr. Bortsett från tillbyggnaden från 1970-talet och den förändrade färgsättningen med vita, nya och förenklade snickerier är byggnaden väl bevarad och minner om den betydelse hamnen med dess trafik haft för Helsingborg.

Ångfärjestationen har särskilt pekats ut i riksintressebeskrivningen för Helsingborg.

Kronborg 1, (södra byggnaden), Henry Dunkers plats 2-6, Kajpromenaden 16

Gamla staden 1:1, "Småbåtshamnens redskapsbodar", Norra Hamnen

Gamla staden 1:1, "Ångfärjestationen", Hamntorget, Kungsgatan

Gamla staden 1:1, Mastskjul

*Gamla staden 1:1 och 1:8, "Paviljonger",
Norra Hamnen*

*Gamla staden 1:1, "Gröna Paviljongen",
Kungsgatan, Kwickbron*

*Gamla staden 1:9 "Helsingborgs
Segelsällskaps klubbhus"*

Byggnader av kompletterande värde:

Gamla staden 1:1, Mastskjul

Byggnadsår: 2001

Arkitekt: Catherina Fored

Byggmästare: Vikingsbergs Byggnads AB

Byggherre: Helsingborgs stad

Mastskjul, bestående av två byggnadsvolymer med olika takfall och fasader klädda med tjärad fjällpanel. Byggnaden har en modern och tidsenlig utformning med flera marina motiv i form av runda fönster, en utkragad stålrörsbalkong runt ett hörn och detaljer runt fönster och dörrar i oljad teak. Entrén markeras av ett friställt skärmtak.

Gamla staden 1:1 och 1:8, "Paviljonger", Norra Hamnen

Byggnadsår: 1995-96

Arkitekt: Tangram Arkitekter AB genom Konrad Ek

Byggmästare: NCC

Byggherre: Helsingborgs Hamn AB och Sjöfartsverket

Längs kajen mellan Kwickbron och Parapeten ligger fyra olika byggnader i rad och norr om Kwickbron ytterligare en. De uppfördes samtidigt och bildar en enhet med mindre variationer. Byggnaden norr om Kwickbron är klubbhus för yacht-klubben, de andra används av kustbevakningen, lots, bogserbolaget och räddningstjänsten. Det är byggnadskroppar av enkla volymer med motfallstak, slätputsade vita väggar och fönsterband direkt under takkanten. De skiljer sig åt främst genom olika storlek och olika grad av slutenhet. Byggnadernas stil är inspirerade av utställningspaviljonger som fanns på H55-utställningen.

Övrig bebyggelse:

Gamla staden 1:1, "Gröna Paviljongen", Kungsgatan, Kwickbron

Byggnadsår: 1953

Arkitekt: Erik och Henry Andersson

Byggmästare: Gustav Lilius

Byggherre: Helsingborgs stad

Den karaktäristiska lilla byggnaden med sitt flacka sågtak och mosaikklädda gröna väggar inrymde tullkontrollörernas kontor, beläget precis vid avfarten från färjeläget. Byggnaden är helt oförändrad från 1950-talet med tidstypisk utformning med distinkt formspråk. Väggarna är klädda med grönglaserad mosaik, fönstren är delvis sexkantiga, inramade i ett vitt ramverk, under ett lekfullt brutet tak som skjuter ut på framsidan.

Vid klassificeringen har förutom kulturhistoriska värden även tagits hänsyn till stadsplanemässiga aspekter.

Gamla staden 1:9 "Helsingborgs Segelsällskaps klubbhus"

Byggnadsår: 1936

Arkitekt: Mogens Mogensen

Byggmästare: Byggnadsfirman Pålson & Sonesson

Byggherre: Helsingborgs Segelsällskap

Segelsällskapets nya klubbhus gavs 1936 en modern och tidsenlig form i Mogensens djärva funktisbyggnad. Klubbhuset är utformat som en fartygs-

brygga med täckning av masonit som under åren målats med båtack, bottenvåningen i blått och trappa och brygga i vitt. Taket är svagt lutande upp mot "fartygsdäcket"; en öppen takterrass som fungerade som kontrollbrygga under segeltävlingar. En karaktäristiskt spiralvriden trappa leder upp till bryggan. Byggnaden har ett kulturhistoriskt och arkitektoniskt värde.

Enligt en detaljplan antagen 2002 medges rivning alternativt flyttning av byggnaden.

Hamnpaviljongen, Norra Hamnen

Kvarterets bebyggelse präglas av det säregna läget på en pir. "Parapeten", fyrhus, lotstationen och H55's paviljong som återskapades till H99-utställning. Vid pirkajen byggdes i slutet av 1800-talet en paviljong i trä som var ett av Nordvästskånes mest populära nöjeslokaler. Hamnpaviljongen brann ner och ersattes först i samband med utställningen H55 med nuvarande "Parapeten".

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Hamnpaviljongen 1, "Parapeten", Norra hamnen

Byggnadsår: 1954-55

Arkitekt: Bengt Gate

Byggmästare: Nils Axelsson

Byggherre: Helsingborgs stad

Byggnaden uppfördes som huvudrestaurang till H55 och var den enda av utställningsbyggnaderna som avsågs att få permanent användning. Den karaktäristiska fasaden mot sundet uppfördes i det nya materialet opaxit, ett turkost och svart glasmaterial, som monterades i ett elementsystem integrerat med fönstren. Bottenvåningen och baksidan murades dock på traditionellt sätt i helsingborgstegel. Norr- och söderfasaderna kläddes med skivor av ekebergsmarmor. Formspråket är modernt och bygger på Corbusiers karaktäristiska användande av "pilotis" – smala pelare som bär upp en utskjutande ovanvåning. Parapetens interiör förändrades vid en ombyggnad i slutet av 1990-talet, men exteriören är väl bevarad. På östra sidan har tillkommit en mindre byggnad i två plan med skorsten, murad i helsingborgstegel.

Hamnpaviljongen 4, Norra hamnen

Byggnadsår: omkring 1910

Arkitekt och byggmästare: okända

Byggherre: Svenska staten

Mindre byggnad, uppförd som signalstation, fasad i gult förbländertegel på en spritputsad sockel. Taket är ett flackt, valmat sadeltak som är täckt med plåt, takfotssparrarna är kontursågade. Byggnaden är väl bevarad med vissa fina mindre detaljer som t ex de profilerade fönsterbänkarna, takfotssparrarna, sockelgesimsen och trappan i släthuggen granit.

Hamnpaviljongen 1, "Parapeten", Norra hamnen

Hamnpaviljongen 4, Norra hamnen

Hamnpaviljongen 5, "Fyrhus", Norra hamnen

Hamnpaviljongen 2, "H55-paviljongen"

Hamnpaviljongen 3, "Miljöhus"

Karantänen 1, Parapeten

Hamnpaviljongen 5, "Fyrhus", Norra hamnen

Byggnadsår: 1888-89

Arkitekt: ingenjör John Höijer, Stockholm

Byggmästare: okänd

Byggherre: Svenska staten

Fyrbyggnaden uppfördes i samband med norra hamnbassängens tillkomst. Den är murad med rött tegel i kryssförband, med sockel, fönsteromfattningar, balkong på fyrtornet mm i gulmålad puts. Fyrtornet är på tre våningar, bottenvåningens branta tak är lagt med svart bandplåt, liksom lamphusets kupoltak. Byggnaden är huvudsakligen mycket väl bevarad.

Byggnader av kompletterande värde:

Hamnpaviljongen 2, "H55-paviljongen"

Byggnadsår: 1955, 1999

Arkitekt: Carl-Axel Acking (1955), Tangram Arkitekter AB (1999)

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB (1955), Midroc AB (1999)

Byggherre: Helsingborgs stad (1955), Nordvästra Skånes Renhållnings AB (1999)

Under utställningen H55 fanns det tre paviljonger av denna typ längs parapeten. Av bevarade delar från dessa tre uppfördes en ny kopia inför bomässan H99. Den är på två våningar och till stora delar vilar övervåningen på smala pelare. Längsidorna är klädda med vita lackerade plåtelement medan gavlarna är helt uppglasade. Byggnadens form kommer av att den byggdes för att stå tvärställd över hamnpiren, där utställningsbesökare kunde passera under den utskjutande övervåningen.

Övrig bebyggelse:

Hamnpaviljongen 3, "Miljöhus"

Byggnadsår: 1997

Arkitekt: Tangram Arkitekter AB

Byggmästare: Peab

Byggherre: Helsingborgs stad

Vid Parapetens (Hamnpaviljongen 2) nordöstra hörn ligger en fristående byggnad med gråputsade väggar i ett plan, försett med plantak och ett stort fönsterparti med fönster från golv till tak.

Karantänen, Norra Hamnen

Byggnader av kompletterande värde:

Karantänen 1, Parapeten

Byggnadsår: 1915-16

Arkitekt: hamningenjör Alban Lange

Byggmästare: okänd

Byggherre: Helsingborgs stad

Tegelbyggnad på en och en halv våning med vind. Byggnaden är murad med mörkbrunt helsingborgstegel och vilar på en slåthuggen naturstenssockel. Fasaden är delvis rödstruken och visar var det förut funnits

tillbyggnader. Fönstren är av olika storlek, med rakt slagna valv. Sadeltaket är täckt med röda tegelpannor, några äldre skorstenar finns kvar. Det finns några mindre takkupor. Samtliga tillbyggnader från tiden som diskotek och restaurang har tagits bort. Ett segelmakeri finns kvar i byggnaden.

Magasinet, Norra Hamnen

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Magasinet 5, "Roddklubbens båthus", Båthusgatan 11

Byggnadsår: 1927

Arkitekt: Helsingborgs stads byggnadskontor

Byggmästare: Byggnadsfirman Lundin, Persson & Bengtsson

Byggherre: Helsingborgs roddklubb

Roddklubben i Helsingborg startades 1883 och den nuvarande byggnaden var föreningens andra klubbhus. Idag är en restaurang inrymd i lokalerna. Det är en av de sista byggnader i ursprungligt skick och på ursprunglig plats av den äldre hamnbebyggelsen. Den är på en och en halv våning, klädd med svart fjällpanel, vita knutar och med ett säteritak lagt med svart asfaltapp. Fönstren är placerade på långsidorna, långsträckta och försedda med småspröjs. De enda förändringar som genomförts är de som rör den sentida inredningen till restaurang.

Byggnader av kompletterande värde:

Magasinet 3, "Fors magasin", Kajpromenaden 21

Byggnadsår: 1928, 2000

Arkitekt: Ola Anderson (1928), FFNS (2001)

Byggmästare: Peab (2001)

Byggherre: AB Foderkompaniet (1928), Fastighetsbolaget Skånehus (2001)

Byggnaden är på två våningar, fasaderna klädda med stående panel. Fönstren är upphängda liknande skjutfönster. Husets nuvarande utseende härrör från en omfattande ombyggnad 2000, ritad av FFNS arkitekter, då den ursprungliga sinuskorrugerade fasadplåten togs bort. Förutom byggnadens ursprung och karaktär av magasin är den inre timmerstommen också av kulturhistoriskt värde. Idag fungerar magasinet som kontorslokal på ovanvåningen med butiker i bottenvåningen.

Magasinet 4, "Richters magasin", Båthusgatan 13

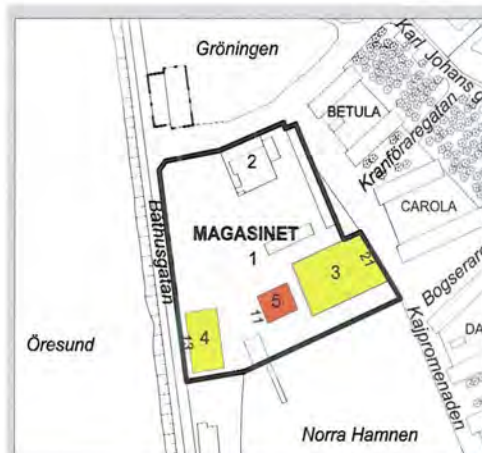
Byggnadsår: 1913, 2001

Arkitekt: Orvar Hellners (1913), Arkitektlaget (2001)

Byggmästare: Vikingsbergs byggnads AB (2001)

Byggherre: Jacob Jacobsson (1913), Helsingborgs stad (2001)

Byggnaden uppfördes på den östra kajen, en bit från kajkanten intill järnvägsspåret. Den flyttades till sin nuvarande plats i samband med att Norra Hamnen bebyggdes med bostadshus. Samtidigt togs den ursprungliga plåtfasaden bort och fasaden fick en svartmålad panelfasad, och nya fönsteröppningar. Byggnaden är nu inredd till kontor. Liksom med Fors magasin ligger det kulturhistoriska värdet numera mer i byggnadens ursprung och historiska koppling än i exteriören. Timmerstommen är synlig invändigt. Namnet Richters fick magasinet först efter att disponent Leonard Richter tog över Jacobssons spannmålsmagasin 1925.

Magasinet 5, "Roddklubbens båthus",
Båthusgatan 11

Magasinet 3, "Fors magasin",
Kajpromenaden 21

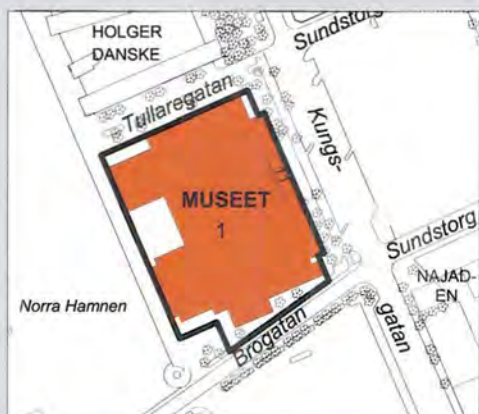
Magasinet 4, "Richters magasin",
Båthusgatan 13

Magasinet 1, Kajpromenaden, Norra Hamnen

Magasinet 2, "Pumpstationen", Båthusgatan,
Norra Hamnen

Övrig bebyggelse:

Magasinet 1, Kajpromenaden, Norra Hamnen

Byggnadsår: 1999

Arkitekt: FFNS genom Ulrika Sellin

Byggmästare: Vikingsbergs Byggnads AB

Byggherre: Helsingborgs stad

Fastigheten är bebyggd med fyra garagelängor, sockel av granit, väggarna klädda med svartmålade träskivor och naturfärgade trälistor. Zinkklädda pulpettak.

Magasinet 2, "Pumpstationen", Båthusgatan, Norra Hamnen

Byggnadsår: 1970-71, ombyggt 2000

Arkitekt: Kjessler & Mannerstråle AB genom Sören Nielsen

Byggmästare: AB Skånska Cementgjuteriet

Byggherre: Helsingborgs stad

Pumpstation, putsad i vit slätputs med en stor överbyggnad klädd med vit korrugerad plåt. Plantak, plåtklädda dörrar, skorstenar, fönsterlösa väggar och enkelt utförande visar att byggnaden främst varit en utpräglat teknisk nyttobyggnad. Ursprungligen hade byggnaden en mörk tegelfasad

Museet

Planerna på en ny museibygnad, som ersättning för den på Södra Storgatan hade dryftats länge, liksom den lämpligaste placeringen, när det till sist beslutades för en plats vid kanten av Sundstorget, i anslutning till Norra hamnen. En arkitekttävling utlystes 1996 med två olika alternativa möjligheter; att utnyttja det befintliga tullmagasinet från 1938 eller att använda platsen för ett nybygge. Tävlingen vanns av Kim Utzon med ett förslag kallat "Staden vid havet". Förutom ett nytt stadsmuseum och konstmuseum skulle byggnaderna även inrymma lokaler för andra kulturinstitutioner i Helsingborg. Idag finns Helsingborgs museers utställningar, musikskolan, kulturförvaltningen mfl i byggnaden.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Museet 1, "Dunkers Kulturhus", Kungsgatan 11, Brogatan, Tullaregatan

Byggnadsår: 2000-02

Arkitekt: Kim Utzon

Byggmästare: Skanska AB

Byggherre: Helsingborgs stad

Byggnaden är uppförd kring två "öar" med utställningslokaler i två plan. Däremellan är en atriumgård. Runt "öarna" finns kontor, samt i sydvästra hörnet en teater- och konsertsal. Byggnaden är helt uppförd av vitmålad gjutna betongelement. Tak- och plåtarbeten har utförts med zinkplåt. En mittplacerad nästan helt uppglasad entré i fullhöjd dominerar den östra fasaden mot torget medan sundssidan domineras av taksilhettens varierade former med ljusschakt och böjda linjer.

Namnet "Dunkers kulturhus" kom till efter en omröstning i kommunstyrelsen 1999.

Museet 1, "Dunkers Kulturhus", Kungsgatan 11,
Brogatan, Tullaregatan

Ordlista

Artikulering – fasaddekor

Attikavåning – Halvvåning ovanför takgesimsen på en byggnad

Balustrad – Räcke eller murkrön, bestående av en rad balusterdockor och en därpå vilande ledstång eller täckplatta

Blindering – Dekorativ försänkning i en murad fasad, vanligt i medeltida och medeltidsinspirerad arkitektur

Festong – Ornament i form av nedhängande band av blad, blommor etc

Frontespis – Del av byggnad som skjuter upp ovanför takfoten, vanligen placerad i dennas mittaxel, så att dess framsida utgör en del av byggnadens fasad

Förband – sättet att organisera tegelstenarna i en mur, särskilt beträffande förhållandet mellan deras långsidor och kortsidor (löp och kopp)

Förbländertegel – fasadtegel med ett hårdbränt fasadskikt

Gesims – horisontell list på en fasad

Hålkäl – list med konkav (insvängd) profil

Kapitäl – Dekorativt utformat krön på en kolonn eller pilaster

Karnap – Mindre utbyggnad ovan mark på en byggnad

Klassicism – medveten anknytning till klassisk (antik) arkitektur

Kolonn – cylindrisk pelare, som står på en bas och överst är försedd med kapitäl

Kornisch – listverk som kröner en fasad, eller en dörr- eller fönsteröppning

Maskaron – ornament i form av ett stiliserat ansikte

Mezzaninvåning – Låg mellanvåning (halvvåning) utåt utformad som en rad små och vanligen liggande fönster

Risalit – Svagt framskjutande fasadparti

Rullskift – rad av tegelstenar som står på kant i en fasad

Rusticerad/ rustik – Murverk med tuktade eller grovhuggna (ej släta) stenytor. Ofta efterbildat i puts. Ett vanligt motiv i klassiserande arkitektur är hörnkedjor i rustik

Volut – Spiralformigt inrullat band, ofta placerat i vinklar och hörn

Litteraturlista

Helsingborgs Historia är ett bokverk som hittills har utkommit i sju delar. Här ges fylliga beskrivningar av Helsingborgs utveckling inom en rad områden. Den sista volymen, som behandlar Helsingborgs bebyggelsehistoria under åren 1863 – 1970, författad av Henrik Ranby, beräknas utkomma under år 2004.

Karl-Erik Ander (tidigare Olsson) har gett ut 15 böcker i en serie kallad "*Det gamla Helsingborg – och det nya, som kameran har räddat.*" De rikt illustrerade böckerna innehåller mängder med fakta om Helsingborgs bebyggelse och utveckling.

Kring Kärnan är namnet på Helsingborgs Museums och Helsingborgs museiförenings årsbok. Böckerna har blandat innehåll och många av dem innehåller artiklar om bebyggelse i Helsingborg.

Helsingborgs bibliografi, *Från Njals saga till år 2000, Helsingborg i litteraturen under tusen år*, sammanställd av Åsa Rausing-Roos och utgiven 1997, innehåller mängder av hänvisningar till litteratur om Helsingborg, både i böcker och tidningar och tidsskrifter.

Carlsson, Petter: Mauritz Frohm, Helsingborgs förste stadsarkitekt. *Kring Kärnan 24*, Helsingborg 1995

Eriksson, Torkel: *Sankta Maria Kyrka i Helsingborg*. Helsingborg 2000

Eriksson, Torkel: *Rådhuset i Helsingborg - byggnaden, konsten, människorna*. Helsingborg 1996

Fredriksson, Jan: *Folkets hus, arbetarborgen*. Helsingborg 1994

Funktionalismen. *Kring Kärnan 28*. Helsingborg 1999

Hagren, Peter: Ångfärjestationen i Helsingborg. Mot ett 100-årsminne. *Kring Kärnan 23*. Helsingborg 1994

Hus i Helsingborg 1850 – 1920. Stadsväxt och förnyelse. Konsthögskolans arkitekturskola 1983

Hus i hundra år. En jubileumsskrift tillägnad Helsingborgs byggmästareförening 1990. Helsingborg 1990

Johannesson, Gösta: *Helsingborg, stad i 900 år*. Stockholm 1980

Kindström, Lars-Göran: Stadsplan och bebyggelse fram till mitten av 1800-talet. *Helsingborgs Historia VI:2*. Helsingborg 1985

Lindskog Bengt: Bebyggelse i Helsingborg 1971-1995 / *Kring Kärnan 25*. Helsingborg 1996

Paulsson, Gregor: *Svensk stad. Liv och stil i svenska städer under 1800-talet*. Stockholm 1950

Reiter, Ole: *Norra hamnen – hela processen*. Stockholm 1999

Stortorget, samlade essäer om Stortorget i Helsingborg. *Kring Kärnan 28*. Helsingborg 1999

Wihlborg, Anders: *Medeltidstaden Helsingborg och dess förhistoria*. Lund 1984

Om kulturmiljövård och byggnadsvård:

Tidskrifterna *Kulturmiljövård* och *Byggnadskultur* innehåller mycket information om byggnadsvård. Det finns också många webplatser med information om byggnadsvård, bebyggelsehistoria och byggnadsmaterial, t ex Riksantikvarieämbetet www.raa.se och Svenska föreningen för byggnadsvård www.byggnadsvard.se. Här kan man också finna många litteraturtips.

Hantverket i gamla hus. Svenska föreningen för byggnadsvård och Byggförlaget. Stockholm 1999

Lindbom, Roger och Wenander, Vicki: *Frågor och svar om byggnadsvård.* Stockholm 2001

Robertsson, Stig: *Fem pelare – en vägledning för god byggnadsvård.* Stockholm 2002

Unnerbäck, Axel: *Kulturhistorisk värdering av bebyggelse.* Stockholm 2002

Tidigare utgivna bevarandeprogram

Stadskärnan 1985

Råå 1991

Västra Tågaborg 1995

Olympia – Slottshöjden 1997

Drottninggatan – Pålsjö 1998

Wilson Park 1999

Ramlösa 2000

Kulturminnesvårdsprogram för Helsingborgs kommun 1991

Detta bevarandeprogram
över centrala Helsingborg
presenterar både enskilda bygg-
nader och hela miljöer. Stadens
bebyggelse är en källa till kun-
skap om historien, och samtidigt
en miljö där tusentals männis-
kor lever och verkar.

HELSINGBORG
BEVARANDEPLANSKOMMITTÉN